

Beogradski Ujlság

Szerkesztőség és kiadóhivatal
NOVI SAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra 9. Telefon 6-70

Noviszád, 1930. évi október hó 19
VASÁRNAP
XI. évfolyam 245. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120
dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes
szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Öt évi haladékot kapnak a hátralékos adófizetők

A pénzügyminiszter megvizsgálja az adókievetések ellen beadott panaszokat

A Zsivkovic Petár miniszterelnök elnöklete alatt megtartott legutóbbi minisztertanács igen fontos határozatokat hozott az adófizetőknek az adókievetések elleni panaszai és a hátralékos adók moratóriumának ügyében. Miután több helyen panasz hangzott el az adókievetések ellen, a minisztertanács szükségesnek találta ezeknek a panaszoknak a felülvizsgálását s ezért meghagyta a pénzügyminiszternek, hogy dolgozzon ki javaslatot arról, hogy lehet az adókievetések terén tapasztalt panaszokat orvosolni. Ugyanesek megbizta, hogy dolgozzon ki javaslatot arra vonatkozólag is, hogy milyen könnyítéseket lehet tenni az adófizetés terén a szárazság és természeti csapások által sújtott területek gazdaközönségének. Miután igen sokan vannak, akik saját hibájukon kívül nem tudtak eleget tenni adózási kötelezettségüknek, a pénzügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy azoknak, akik jövedelem és vagyonadóban hátralékban vannak és részletfizetés iránti kérvényt adnak be, engedélyt adjon a hátraléknak öt évi törlesztésére.

A szovjet dumpingról, az exportkedvezmények megszüntetéséről, a kereskedelmi szerződésekről és a tengerentúli államokkal szükséges gazdasági megállapodásokról tárgyal a bukaresti agrárkonferencia

A konferencia tegnap megkezdte tanácskozását — Az értekezlet valószínűleg a jövőhét végéig is eltart.

Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt kezdődött meg Bukarestben a kelet-európai államok harmadik agrárkonferenciája. A konferencián részben képviselőkkel, részben megfigyelőkkel képviseltették magukat: Jugoszlávia, Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, Esztorozság, Lettország, Románia, sőt

elküldte megfigyelőjét Spanyolország is.

Eredetileg úgy tervezték, hogy a konferencia három napig fog tartani, azonban már a konferencia megnyitására hírt terjedt, hogy a tanácskozások a jövőhét végéig, sőt talán azontúl is eltartanak.

A konferencia első teendője valószínűleg az lesz, hogy

tanulmányi bizottságot alakít.

Ebben a bizottságban az összes érdekelt államok megbízottjai résztvesznek és záros határidőn belül tanulmányozzák és megvitatják az összes függő kéréseket. A tanulmányi bizottságtól függetlenül várható az európai agrár-államok megállapodása a nagy elvi kérdésekben is. Így elsősorban az export-prémiumok megszüntetésének kérdésében,

állásfoglalás a szovjet dumping ügyében,

a kereskedelmi szerződések rendezésének esetleges megállapítása és döntés afelett, hogy a legtöbb kedvezményes rendszert fentartsák-e a jövőben, vagy milyen mértékben térhetnek át más rendszerre.

A tengerentúli államokkal is bizonyos megállapodásokat kell létesíteni, mert az európai agrárváltság a tengerentúli államokat is rendkívül jelentős mértékben érinti.

A szabadságért és az alkotmányos jogok helyreállításáért küzdenek a brazilai forradalmárok

— állapítja meg a brazilai érsek. a vatikáni államtitkárhoz intézett táviratában

További győzelmekről számol be mindkét fél

Buenos Ayresből jelentik: Porto Allegreből érkezett híradás szerint az érsek táviratban arról értesítette Pacelli államtitkárt hogy

a brazilai forradalom nem kommunista, hanem tisztára politikai jelentőségű és olyan célok elérésére törekszik, amelyek már a legtöbb államban győzelmekkedtek.

A forradalmároknak az a céljuk, hogy a szabadságot és az alkotmányos jogokat helyreállítsák az országban. Az érsek hozzáfűzi; a forradalmárok a külföldiek és az egyház vagyonát tiszteletben tartják.

Rio de Janeiroból a kormány hivatalosan azt jelenti, hogy a szövetségi csapatok a minas geraesi fronton heves harcok után négy várost visszafoglaltak a felkelőktől.

A lázadók a legnagyobb zűrzavarban

vonultak vissza. Az Espirito Santo állam határán felvonuló lázadó csapatokat visszaverték. A szövetséges csapatok a Goyas állam ellen intézett támadást sikeresen visszaverték. Az önkéntes különítmények szervezése az egész országban folytatódik.

A kormányjelentéssel szemben a forradalmárok kijelentették, hogy

a szövetséges államok közül tizenkettő, valamint a legtöbb vámhivatal és az ország egyéb segélyforrásai kezükben vannak.

Ezzel szemben a brazilai kormányelnök kijelentette, hogy a brazilai kormány le fogja győzni a felkelőket. Nagy hátrányt jelent a forradalmároknak, hogy az elfoglalt területek igen messze esnek egymástól. Ennek oka abban rejlik, hogy meghusult a felkelőknek az a terve, hogy valamennyi szövetséges brazilai államban felkelést szítsanak.

A BEOGRÁDI FRANCIA EMLÉKMŰ FELÁLLÍTÁSA ALKALMABOL NOVEMBER 15-EN NAGY NEMZETI KIRÁNDULÁST SZERVEZNEK PÁRISBA

Beogradból jelentik: A beográdi francia hálaemlékmű felállításával kapcsolatban nagy nemzeti kirándulást szerveznek Párisban, ahol a jugoszláv kirándulók megkoszorúzzák a francia ismeretlen katonasírtját. A kirándulók november 15-én reggel indulnak Beogradból és Sztarapazován bejárják a Bácska és Bánát területéről érkező kirándulókat, akikkel együtt folytatják az utat. A kirándulás első osztályon 4950, másodosztályon 3950 dinárba kerül. Jelentkezni lehet a „Jugoturista” irodájában, Beograd, Mihajlova 7.

ÖTVENEZER DINAR SEGÉLYT KAPOTT A NOVISZÁDI TEJSZÖVETKEZET

Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszterium a noviszádi tejszövetkezet részére 50.000 dinár segélyt utalt ki a szövetkezet fejlesztésére.

A szubotical bíróság elítélte Markovics Gyukát

A szubotical törvényszéken Szubotics Sztrahinja egyesbíró szombat délelőtti tárgyalta Markovics Gyuka nyugalmazott városi tisztviselő ügyét. Markovics az ügyészi megbízott vádja szerint 1930 áprilisában utalványt kért dr. Magarasevics Sáo szubotical ügyvédőtől, hogy a városi pénztárban felvehesse fizetését, amelyet tartozásai fejében lefoglaltak. Markovics megígérte az ügyvédnek, hogy kifizeti a tartozását, ha felvette a pénzt, azonban az ügyvéd többszöri felszólítására sem jelentkezett többé, mire bűnvádi feljelentést tettek ellene.

A tegnapi délelőtti tárgyaláson a bíróság harminc napi szigorított fogházra ítélte Markovics Gyukát.

Markovics Gyuka a volt párturalom idején igen nagy szerepet játszott Szubotican

és éppen ezért az ítélet szenzáció erejével hat.

Lakodalom helyett — temetés

Szombat délután négy órakor temették el Govorkovics Böskét, a szubotical szerelmi dráma hősnőjét. A szerencsétlen véget ért fiatal leány holttestét a kórházból hazaszállították Hranilovicseva ucca 49. számú házában levő lakására

s abban a szobában ravatalozták fel, ahol tegnap délután a lakodalmi ünnepséget kellett volna megtartani.

A leányt fehér selyem menyasszonyi ruhában, mirtuszkoszorúval a fején helyezték koporsóba, amelyen a menyasszonyi fátyol volt.

Govorkovics Böske temetésén a résztvevők olyan óriási tömege gyűlt egybe, amelyent

évek óta nem lehetett látni egy szubotical temetésen sem.

A temetésen több mint kétezer ember vett részt, akik a koporsót valóságos elárasztották virágokkal. Miután Govorkovics Böske halála előtt felvette a halotti szentségeket, egyházi temetésben részesült. A temetésen tragikus jelenetek játszódtak le.

Govorkovics testvérhuga, aki nővére halálhírére idegrohamot kapott, többször elájult.

Ezután a koporsót a Bajai uti temetőben elhantolták.

Szrbobranban letartóztattak egy egész családot

A bűnös viszony megrendítő következménye

Két nappal ezelőtt megírta a Reggeli Ujság, hogy a noviszádi törvényszékről vizsgálóbizottság szállt ki Szrbobránba, mert az ügyészséghez az a feljelentés érkezett, hogy egyik ottani gazdálkodó udvarában elástak egy ujszülött csecsemőt. A kiszállott vizsgálóbizottság megállapította, hogy a feljelentés egészében megfelel a tényeknek. Tubics Miléva, szrbobrání leány szülei házában elásta ujszülött csecsemőjét. Tubics Milévának bátyjával, Milánnal volt bűnös viszonya és a bűnös szerelemből fakadt gyermeket szülei biztatására megfojtotta, azután elásta. A vizsgálat eredményeként Tubics Milánt, Tubics Milévát és szüleit is letartóztatták s valamennyiüket bekesérték a noviszádi bíróság fogházába, ahol valamennyiüket letartóztatásba helyezték.

Figyelem!

Ne törje

Figyelem!

azon a fejét, hol vásárolhat olcsón és jól, mert ha megtekinti

Poljakovics és Zomborcsevics

**szubotikai kézműáruház
kirakatait,**

meg fog győződni róla, hogy ott a legszolidabb ár mellett a legjobb árut kapja

Olcsó árain vidékieknek megtérítik az utiköltséget

5566

Beograd védelmének tizenötésztendő emlékünnepe miatt, október 26-ára halasztották a miniszterek noviszádi és szubotikai látogatását

Nagy előkészületeket tesznek a miniszterek fogadására

A Reggeli Ujság tegnapi számában jelentettük, hogy Marinkovics Voja külügy-miniszter, Makszimovics Bozsidar közoktatásügyi, Preka Nikola szociálpolitikai és dr. Svegel Iván és Uzunovics Nikola tárca nélküli miniszterek vasárnapra és hétfőre tervezik információs látogatásukat Noviszádra és Szubotícára. Mint most Beogradból értesülünk, a miniszterek látogatása elma-

rad, mivel vasárnap és hétfőn Beogradban a főváros védelmének tizenöt éves emlékünnepe tartják meg és a miniszterek ezen fognak résztvenni. Az elmaradt látogatást október 26-án fogják megtartani, amikor a miniszterek fel fogják keresni a két várost, amelyekben már most nagy előkészületeket tesznek, hogy a fogadtatás minél imponálóbb és szebb legyen.

A kínai nemzeti párt bejelenti, hogy véget ért a polgárháború

Nehéz a helyzete a kínai kormánynak

Sanghaiból jelentik: A kínai nemzeti párt felhívást bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy

Kínában véget ért a polgárháború.

A kínai kormányra nagy feladatok megoldása vár. Elsősorban fel kell bontani a

nagyhatalmakkal kötött egyenlőtlen szerződéseket, harcolni kell a kommunizmus ellen, új vámrendszert kell létesíteni, új közigazgatási rendszabályokat kell kiépíteni és végül minden erejével a nemzeti gazdaság felélesztésére kell törekedni.

Lázálmában leugrott a noviszádi közkórház második emeletéről egy tifuszbeteg földműves

Sérülései következtében kiszorult a szerencsétlen ember — Az ügyészség megindította a vizsgálatot a tragédia ügyében

A noviszádi közkórházban néhány nappal ezelőtt Mljetovics Marinko szokolai földműves jelentkezett felvételt. A beteg arról panaszkodott, hogy lázas és heves fájdalmai vannak a gyomra tájékán. Az orvosok azonnal megvizsgálták és megállapították, hogy Mljetovics súlyos tifuszbetegedett meg és ezért a kórház belgyógyászati pavillonjának második emeletén helyezték el egyik szobában, ahol a tifuszbeteg földműves ágyán kívül még egy beteg részére volt hely. A betegség rövidesen annyira elhatalmasodott a szerencsétlen emberen, hogy állandóan magas láz gyötörte és amint ez a tifuszbetegeknél szokásos, deliriosus tünetek mutatkoztak rajta. Ezek a tünetek abban nyilvánultak meg, hogy Mljetovics állandóan kiugrált az ágyából és az ablakhoz szaladt.

A belgyógyászati osztály ápolónői állandóan figyelemmel kísérték Mljetovicsot, aki

önkivületi állapotban a csütörtöki nap folyamán fel-alá járt a betegszobában és többször az ablakhoz férközött, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy a mélységbe vesse magát.

A beteg állapota állandóan rosszabbodott és 40—41 fokos láz gyötörte és az orvosok már a bekövetkezendő katasztrófától tartottak. Csütörtökön este Mljetovics már korán elaludt s úgy látszott, hogy állapotában javulás állott be. Ez annál is inkább hihető volt, mivel a láza is csökkent.

Éjszaka fél egy óra tájban, amikor a kórteremben már mindenki aludt és az ápolók legnagyobb része is nyugovóra tért. Mljetovics Marinko váratlanul felébredt. A szerencsétlen ember ismét lázrohámot kapott és mielőtt valaki is megakadályozhatta volna

hirtelen felszakította az ablakot, felkapaszkodott a párkányra és a következő

pillanatban levetette magát az udvarra.

A szerencsétlen ember a kórház udvarán összetört tagokkal véresen terült el és így talált rá az ügyeletes ápoló, aki néhány perccel utóbb lépett be a tifuszbeteg szobájába. Miután az ablakot nyitva találta, mindjárt rosszra gondolt és az udvarra futott, ahol eszméletlenül találta meg Mljetovicsot.

Az ügyeletes orvos azonnal első segélyben részesítette Mljetovicsot, aki azonban olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy tegnap délelőtt meghalt. Az esetről a kórház vezetősége értesítette a rendőrséget és az államügyészséget, amely elrendelte, hogy a szerencsétlen végetért Mljetovics holttestét felboncolják és a halál okát állapítsák meg. A vizsgálat feladata lesz kideríteni, hogy a tragikus esetért terhel-e valakit a felelősség.

A kórház vezetősége a szerencsétlenség hatása alatt elrendelte, hogy az emeleten levő ablakokat vasrácsokkal lássák el, hogy ilyen eset többé elő ne fordulhasson.

Sikeres kísérleteket folytattak tegnap Németországban a repülő vasutal

A teljesnértékben üzembiztos vonat óránként százötven kilométeres sebességgel halad

Berlinből jelentik: A német repülővasutársaság tegnap délelőtt a birodalmi vasutak hannoveri vonalszakaszán

tegnap első ízben mutatták be az új, légesavaros mozdony modelljét folytatott kísérleteket.

Az ötszáz lóerős repülőmotorral felszerelt kocsit 26 méter hosszú, kihasználható felülete 16 négyzetméter és 25 ember befogadására alkalmas.

A mintegy nyolc kilométeres kísérleti szakaszon tegnap eszközölt próbautat alkalmas

százötven kilométeres óránkénti sebességet ért el a repülővasut.

Megemlítésre méltó a mozdony rendkívül nagy induló-sebessége. Az óránkénti száz kilométeres sebességet a mozdony már 66 másodperc alatt elérte.

A kísérlet lefolyása teljesen üzembiztos volt és kifogástalanul sikerült.

December 21-én tartják meg Spanyolországban a választásokat

Madridból jelentik: A miniszterelnökségi államtitkár kijelentette, hogy az egész országban teljes a nyugalom. A huelvai sztrájk, amelyben harmincezer munkás vett részt, befejeződött. Berenguer tábornok kijelentette, hogy a kormány december 21-én szándékszik a választásokat megtartani.

A dunabánsági vendéglősök Mátics Szvetomir bánnál

Nagy érdeklődés mellett tartották meg a vendéglősök rendkívüli közgyűlését

A dunabánsági vendéglősök egyesülete a noviszádi Teve vendéglőben tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen a Dunabánság területéről mintegy száz vendéglős jelent meg, hogy a vendéglősöket érdeklő aktuális és fontos kérdéseket megtárgyalja. A közgyűlést Tikvics Szima, az egyesület elnöke vezette.

A közgyűlésen a vendéglősök először elhatározták, hogy küldöttséget választanak, amely fel fogja keresni Mátics Szvetomir dunai bánt, hogy a közgyűlés kívánságait és kéréseit közölje vele és több ügyben támogatását kérje. A vendéglősök a zárórarendellett kapcsolatban annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a vendéglőkre vonatkozó részt a következőképpen kellene megváltoztatni: a harmadfoku vendéglők nyáron reggel négy órától éjjelig, télen pedig reggel öt órától éjjelig lehetnek nyitva, az első és másodrangú vendéglők nyáron reggel négytől éjjeli egy, illetve kettőtől, télen pedig reggel öt órától ugyanaddig az ideig lehetnek nyitva. A pálinka étetés tekintetében úgy határoztak a vendéglősök, hogy a pálinkát az étetés alkalmával a kázanban adóztassák meg. Ugyancsak elhatározták a vendéglősök, hogy kérni fogják az illetékes tényezőket, hogy a esemegekérésben tiltsák meg az alkoholos italok árúsitását.

A közgyűlés ezután elfogadta az apatini szekció memorandumát, amelyben statisztikai adatokkal világítják meg a dunabánsági vendéglősök helyzetét az adófokok tekintetében. Ez a memorandumot külön bizottság fogja elvinni Svrljuga pénzügyminiszternek, akinek egyttal a vendéglősök nehézségeiről is be fognak számolni.

A közgyűlés déli tizenkét órakor fejezte be munkáját, majd egy küldöttség felkereste Mátics Szvetomir bánt, akinek előadták a vendéglősök kéréseit. A bán igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a törvény határain belül mindent megtesz a vendéglősök jogos kéréseinek a teljesítésére.

Sok a nagy lakás Noviszádon

A lakók nem tudják a nagy házbérek fizetési és ezért állnak üresen az új házak lakásai

Az elmúlt években hihetetlen mértékben fellendült Noviszádon az építkezés és különösen tavaly és az idei évben épült számos kis családi ház mellett nagy, két és háromemeletes ház is. Az új emeletes házak tulajdonosai modern három-négyszobás lakásokat építettek legnagyobb részét, miután a nagy lakások építése sokkal gazdaságosabb a kislakásokénál, tekintve, hogy a kislakásokat ugyanannyi mellékkeliséggel és ugyanolyan kényelemmel kell ellátni, mint a nagylakásokat. A három és négyszobás lakások bére természetesen a mai drága építési és pénzügyviszonyokat tekintve, meglehetősen magas és új házakban modern háromszobás lakást kétezre dináron alul nem is lehetett kapni. Az utóbbi időben azonban erősen megesapant a nagy lakások iránti kereslet és így igen sok nagylakás áll üresen. A háztulajdonosok még ma sem hajlandók a bért leszállítani, arra való hivatkozással, hogy csak ilyen magas házbér mellett tudják biztosítani a kamatot és a tőke törlesztését. Miután azonban előbb-utóbb a háztulajdonosoknak mégis csak be kell látniuk, hogy a mai magas házbérek mellett nem tudják lakásaikat kiadni, a viszonyok kényszerű befolyása miatt le kell szállítaniuk az eddigi házbért.

Szép fogaidat
mutasd is

és tartsd meg egészségüket és gyöngyfényüket. Mindennapos fogápoló szered legyen a 40 éve kipróbált

Sarg
KALODONT
Szebb fogak

Nagyszabásu kommunista kémszervezetet lepleztek le Romániában

A nyomozás folyamán több mint száz kémet tartóztattak le — Saját rádióleadóállomásokkal dolgozott a kémszervezet — A szervezetet Bécsből irányították

Bukarestből jelentik: A fővárosi rendőrség nagyszabásu kommunista kémszervezetnek jött a nyomára, mely az egész országra terjesztette ki hálóját. A tegnapi napig

120 letartóztatás történt

A letartóztatottak között vannak idegen állampolgáru mérnökök, orvosok és ügyvédek. Több egyénről megállapítást nyert, hogy

állami és közhivatalokban teljesítettek szolgálatot.

A rendőrség rendkívül sok kompromit-

táló adatokat talált, többek között

külön rádióállomásokat fedezett fel, amelyeknek segítségével a kémszervezet jelentéseket küldött a központnak.

A kémszervezet több tagja Románia bel sejebe utazott, ahol a napokban kellett volna megtartani a nagy hadgyakorlatokat. A letartóztatások tovább folynak s valószínű, hogy rövidesen a kémszervezet valamennyi tagja rendőrkézzre kerül. Megállapítást nyert, hogy a kémszervezetet a bécsi kommunista központ irányította és pénzelte.

Az autótakszik kérdése a noviszádi városi közgyűlés előtt

A városi tanács az autóknak takszaméterekekkel való ellátása ügyében átiratot intézett a báni közigazgatáshoz — A polgármesteri jelentés szerint is nagy építkezés volt Noviszádon az idei évben

Noviszád város bizottsága tegnap délután négy órakor dr. Borota Braniszláv polgármester elnöklése alatt megtartotta október havi rendes közgyűlését, amelyen először dr. Borota Braniszláv terjesztette elő jelentését.

A polgármesteri jelentésben beszámol dr. Borota Braniszláv polgármester arról, hogy a pénzügyminiszter jóváhagyta a város költségvetését azzal, hogy a pótdadó 67 százalék lehet.

A budai szerb temető

Noviszád városa 10.000 dinár segélyt szavazott meg a budai gör. keleti szerb hitközség részére, hogy a tabáni temetőben eltemetett kiváló szerb férfiak földi maradványait végleges sírokban helyezék örök nyugalomra. A budai gör. keleti szerb hitközség október 1-én kelt átiratával értesítette a városi tanácsot, hogy szerény síremléket készített, amelyen feltüntették az összes eltemetettek nevét. A síremléket október 5-én szentelte be a budai püspök, szerényen és csendesen, alkalmazkodva az ottani viszonyokhoz. A budai gör. keleti szerb hitközség a következő szavakkal köszönte meg a segítséget: „Hitközségünk — mai viszonyai között — nem lett volna olyan helyzetben, hogy ezt elvégezzék, ha Noviszád város hazaszerető tanácsa pénzben segélyt nem nyújtott volna, amiért a hitközség köszönetet mond Noviszád városának.

A város közegészsége

Noviszád város közegészsége szeptemberben kilégítő volt: 107 születést (56 fiú, 51 leány) és 57 halálesetet (27 nő és 30 férfi) jelentettek be és így a természetes szaporulat 50 volt. Tüdővészben 6, fertőző agyhártyagyulladásban 1, más betegségekben 50 személy halt meg. A főorvosi hivatal százejt mintát vett és ezek között nyolc volt hamisított.

A gazdasági hivatal munkája

Szeptemberben kezdték meg a Kraljica Mária ut és a Dunapark közötti terület, az Iskola uccában levő tér és a Szremszka uccában levő tér parkirosítását. A városi földek egy részét már bérbeadták, mégpedig a tavalyi földberek mellett. A vidovdáni telepen a Brzak Cveta féle házban, az Adamovics, féle telepen pedig özvegy Hajós Miksáné házában háromszobás lakást vett ki a városi tanács a rendőri kirendeltségek részére. A Rókus patak medrét kikötorták, az összmunka 92.856 dinárba került. A volt szegény házban, ahol a technikai középiskolát helyezik el, megkezdtek az átalakítási munkálatokat, hasonlóképpen a majori szegényházban is.

A mérnöki hivatal munkája

Az elkészült báni tisztviselői palotát a város október huszonharmadikán reggel nyolc órakor fogja átvenni a vállalkozótól, október harmincegyedikén pedig megtartják az árlejtést a dunaparti vámraktár építkezési munkálataira. Január elsejétől a mai napig 521 építkezési engedélyt adott ki a város, ebből 300 földszintes, 22 egyemeletes, 12 kétemeletes és 13 ház háromemeletes. Az új épületekben 1773 szoba és 645 konyha van. Ezenkívül 579 kamra és 258 fürdőszoba épült.

A városi jegyadók

Szeptember havában a városi jegyadókból 62.514 dinár folyt be. Ebből az összegből egymaga az Apolló tonkinó 43.864 dinárt fizetett.

A városi vágóhídon szeptember havában 3120 állatot vágtak le.

A polgármesteri jelentéshez dr. Ilic Radoszláv szözl hozzá, aki felszólította a városi tanácsot, tegyen lépéseket a villanytelepnél, hogy ne csak a mozikközönség, hanem a színház közönségének részére is járassanak este villamost. Ezután az autóknak taxaméterrel való ellátásáról beszélt s rámutatott arra, hogy ez a körülmény nagyon megdrágította az autón való utazást. Véleménye szerint az

államrendőrség városi szabályrendelet alapján rendelte el az autóknak taxaméterrel va-

ló ellátását és ezzel két közigazgatósági hatóság került összeültetésbe.

ezért ajánlatosnak tartja, hogy a városi tanács az egész ügyet a báni közigazgatás elé terjessze.

Dr. Borota Braniszláv polgármester kijelentette, hogy a színházi villamos ügyében lépéseket tesz a villamostelep igazgatóságánál.

A taxaméterek ügyében maga is meggyőződött, hogy ezáltal megdrágult az autózás, ezért ebben a kérdésben átiratot intéz a rendőrséghez, a tanács pedig a báni közigazgatás elé fogja az ügyet terjesztetni.

A polgármesteri jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés áttért a napirend tárgyalására, amelynek során megszavazták mindazokat a javaslatokat, amelyeket a keddi ülésen a város gazdasági, jogügyi és pénzügyi bizottsága elfogadott. Ezek közül a legfontosabb több ucca kikövezésére és aszfaltozására vonatkozó tanácsi javaslat. A közgyűlés ezenkívül számos házhelyeladási, nyugdíjazási és segélyezési kérdést intézett el.

Az Egyesült Államok delegációja elutazott a leszerelési konferenciára

„Meg kell kezdeni a munkálatok nagyobbik részét“ — ezzel a jelszóval indult el a delegáció

Londonból jelentik: A Times washingtoni levelezője jelenti, hogy az Egyesült Államok delegációja elutazott a leszerelési konferenciára. Az elutazás alkalmával Hoover elnök nyilatkozott a leszerelés problémájáról.

A nyilatkozattal kapcsolatban a levelező megjegyzi, hogy Amerika úgy a saját, mint Anglia sulyának latbavetésével ama felfogás mellett fog küzdeni, hogy most már

véget kell vetni a leszerelést előkészítő bizottság működésének,

meg kell kezdeni a munka nagyobbik részét.

Rá kell szoktatni a nemzeteket azoknak a kötelezettségeknek teljesítésére, amelyeket a leszerelés tekintetében a békeszerződésekben elvállaltak.

Január elsején szállítják le október elsejéig visszamenőleg a villanyárakat Szentán

A Reggeli Ujság megírta annak idején, hogy a Mac Dániel pénzesoport érdekeltiségebe tartozik a szentai villanytelep is. A villanytelep és a város között még nem jött létre végleges szerződés.

A Mac Dániel villanytelepek beogradi központjából egy bizottság szállt ki a közelmúltban Szentára, amelynek tagjai fontos megbeszéléseket folytattak Szentá városával a szerződés megkötésével kapcsolatban. Ugyanezen alkalommal a beogradi megbizottak részéről olyan ígéretek hangzottak el, amely szerint a város áramfogyasztó közönségének ez év október elsejétől kezdődően lényegesen leszállítják az áram árát.

A szóbeli ígéretnak megfelelőleg a villanytelep azonban mind a mai napig se tett semmiféle lépést az áram áresökkentés ügyében, noha azt az áramfogyasztó közönség már türelmetlenül várta.

Lapunk munkatársa ezen ügyben információk végett felkereste Szvircevic Dusan a szentai villanytelep igazgatóját, aki előzőlegeny udvariassággal adta meg a kellő felvilágosítást.

Az igaz — mondotta —, hogy részünkről szóbeli ígérete tettünk arra vonatkozó-

lag, hogy a villany árát csökkenteni fogjuk, azonban ezt az árleszállítást a megígért időben, október elsején nem vihettük keresztül.

A villanytelep és a város között még ezideig nem jött létre a végleges szerződés. Az ajánlatunkat most készíti a beogradi központ, amelyet még előbb be kell mutatni a báni hivatalnak és csak azután Szentá városának, hogy azt jóváhagyja.

Ezen ajánlatot a villanytelepnek legkésőbb 1931. január elsejéig el kell készíteni és átadni a városnak jóváhagyás végett, addig azonban az áramfogyasztóknak az eddigi rendes tarifát kell fizetni.

A villanytelep ugyancsak ezen ajánlatban állapítja meg, hogy

az áram árát mennyivel szállítja le. Az árleszállítás visszamenőleg október elsejétől fog érvényben lenni.

Az október 1-től január 1-ig mutatkozó befizetett árkülönbözetet minden áramfogyasztónak javára írja a villanytelep. Egész természetes, hogy az árleszállítás a jövőre nézve újabb rendelkezésig érvényben marad.

Németországban leszállítják a képviselők és a miniszterek fizetését

A redukcións rendelet november 1-én lép életbe

Berlinből jelentik: A pártelnökök tanácsa tegnap délelőtt a képviselők napidíjainak leszállításáról szóló javaslattal foglalkozott. Elhatározták, hogy

a napidíjakat 20 százalékkal csökkentik,

a bizottsági ülésekért járó napidíjakat pe-

dig ötven százalékkal.

Javasolni fogják azonban a plénumnak, hogy csak ideiglenesen rendezze ezt a kérdést, mert a képviselők napidíjának újrarendezése esetén a miniszterek és tisztviselők fizetését is ennek megfelelően redukálni kellene. Az ideiglenes napidíj november 1-én lép életbe.

ODEON, okt. 19-én

Dupla műsor!

TIM kapitány

„Indiánvér“ c. 8 felv. cowboy film és

TEMPO

fényes vigjáték 6 felvonásban. Főszereplők

William Haines és Anita Page

Amit az olvasó mond:

1 Kikindáról van szó. Befejezés előtt állnak az átalakított római katolikus templom munkálatai. Helyénvaló volt a hitközségnek ama törekvése, mely a több mint száz éves, öreg templom renoválására irányult, ha mindjárt kifogásolható is a több ezer dinár árán felépített új toronynak a létezése. Ez talán nem is bántaná annyira a lelkiismeretes hitközségi tagot, ha nem ötlene egészséges szemébe az, hogy a torony építése mellőzte az esztétikát. A hiba nem súlyos, de bántó a szemre, mert a kép úgy fest, mint egy jól kifejtett fejen egy három számmal kisebb kalap. — Szkecs.

2 Néhány nap előtt Novacrán voltam, ebben a fejlődő és szép bánáti községben. Mivel egy kérvényt akartam benyújtani a hatóságokhoz egyik trafikba mentem, hogy okmánybélyeget vegyek. Legnagyobb meglepetésemre kijelentették, hogy okmánybélyeget nem tartanak. Körüljártam az egész községet, de okmánybélyeget seholsem kaptam. Ugyanezt tapasztaltam Bocsáron és Cseszteregen is, ahol a kereskedők azt a kifogást emelték, hogy kevés okmánybélyeget keresnek s a kereset is kevés rajtuk. Így tehát, ha valaki ezekben a bánáti községekben kérvényt akar írni, fel kell pakkolnia és Kikindára, vagy Becskerekre kell beutaznia, hogy az okmánybélyeget megvehesse.

Derült és enyhe az európai időjárás

Irország határaihoz pénteken este mély ciklon érkezett, amely azonban észak felé vette útját s így eszerint csak nyugaton okozott nagyobb időjárási zavarokat. Északoroszország felett is alacsony nyomású hullám vonult át. Középeurópában a nagy légnomás megtartotta uralmát, maximuma Beszarábia felett van.

Hazánkban tulnyomóan derült és enyhe idő volt, a hőmérséklet csaknem mindenütt meghaladta a 20 fokot. Magyarországon is derült és enyhe az idő, espadék sehol sem esett. Hazánkban egyébként csak az északi részekben, nevezetesen Szlovéniában és Horvátországban borus az idő, a hőmérséklet azonban itt is 20 fok körül ingadozik.

A külföldi meteorológiai megfigyelések szerint az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Noviszádon tegnap ismét igen enyhe és derült volt az idő, a hőmérséklet a déli órákban a 23 fokot is elérte. Az ország többi részében is igen enyhe és száraz az idő, az Adriai anticyklon még változatlanul megtartotta helyét. A tengermentén mérsékelt szirokkó mellett átmeneti borulás lépett fel. Tegnap átlagos hőmérsékletek: minimum Krajevo 6, maximum Belje 23 fok Celsius.

A kerületi inspektor látogatása a szentái iparostanonc és kereskedelmi iskolákban

Arangyelovics Pánta kerületi inspektor a közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében pénteken sorra látogatta az iparostanonc és kereskedelmi iskolákat, ahol hivatalos vizsgálatot tartott.

Az inspektor a kereskedelmi iskola felülvizsgálása után a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést s annak működésével a legteljesebb mértékben megvan elégedve. Külön dicséretben részesítette Szőke Dezső gimnáziumi tanárt, az iskola igazgatóját, aki a kereskedelmi iskola felvirágoztatásának terén az elmúlt néhány év alatt nagy érdemeket szerzett s az iskolát Szentán népszerűsítette s magas nivóra emelte.

Ugyancsak megjelent Arangyelovics inspektor az alsóvárosi tanonciskolában pénteken délután megtartott iskolaszéki ülésen, ahol pontos adatokat kért az iskola működéséről. Majd meghallgatta s tudomásul vette az elhangzott panaszokat.

Arangyelovics inspektor hivatalos ténykedésének befejezése után visszautazott Noviszádra, ahol utjának eredményéről beszámol a bánai hivatalnak.

Ide

figyeljen!

50.000 dinár értékű díjak

vannak kitűzve a

RADION

DIJPÁLYÁZATBAN

ezen

rejtvény

helyes

megfejtésére

Kérjen azonnal ingyen pályázólapot és utmutatást a fűszerestől!

Revolverrel akarta megfélemlíteni hűtlen udvarlóját egy szubotica leány

Izgalmas jelenetek a szubotica vasuti parknál

Tegnap reggel izgalmas jelenetek játszódtak le a szubotica vasuti park főuceai bejárójánál. Fél nyolc tájban a járókelőknek feltűnt egy jólöltözött fiatalember és két fiatal leány, akik rendkívül izgalmasan tárgyaltak egymással. A beszélgetést váratlanul drámai fordulat váltotta fel, amennyiben

az egyik leány forgópisztolyt rántott elő a ridiküljéből és azt a fiatalemberre fogta.

A megrémült fiatalember a revolver látára futásnak eredt és a főucca sarkán posztoló rendőrszemhez szaladt, akinek előadta, hogy gyilkos merényletet akartak elkövetni ellene.

A rendőr elfogta a leányokat, az egyik től elvette a revolvért, majd az egész társaságot előállította a rendőrségre.

Novákovics Dusan rendőrkapitány megkezdte az előállítottak kihallgatását. A leányt, aki revolvért fogott a fiatalemberre, Borsos Margitnak hívják. Borsos Margit hajnalban kivette a revolvért nagybátyja párnája alól és a vasuti parknál barátnőjével együtt lesbeállt és megvárta a fiatalembert, aki az egyik szállítási iroda tisztvi-

selője és ebben az időben szokott a hivatalába menni.

A rendőrségen Borsos Margit azt vallotta, hogy töltetlen revolvért fogott a fiatalemberre, aki udvarolt neki és hűtlenül elhagyta.

A rendőrség megállapította, hogy a revolver tényleg üres volt és így nem tartóztatták le a botrány hősnőjét.

Az amerikai munkásszövetségek sürgős intézkedéseket követelnek a munkanélküliség enyhítésére

Newyorkból jelentik: Az Amerikában is nagy gondot okozó súlyos munkanélküliség miatt a munkásszövetségek követelik, hogy

Hoover elnököt ruházzák fel diktatori hatalommal

és a kormány haladéktalanul erélyes intézkedéseket fogantasson a munkanélküliség leküzdésére.

A munkanélküliség a newyorki érték tőzsdén is újabb krachot okozott és 15-20 százalékos árzuhanások nem tartoztak a ritkaságok közé.

Ismeretlen tettesek betörték a Hubert testvérek adai malmába és tizezer dinárt elraboltak

A betörők megkísérelték a páncélszekrényt feltörni, de sikertelenül — A rendőrség nyomon van

Tegnapelőtt éjszaka vakmerő betörés történt a Hubert testvérek adai malmában. Ismeretlen tettesek az éj folyamán feltörték az ajtót és behatoltak a malom irodájába, ahol a páncélszekrényt kezdték fészegetni. Mivel a szekrényel nem tudtak megbirkózni, abbahagyták a munkát és helyett

az amerikai íróasztalt törték fel, amely-

nek kézipénztárából tizezer dinárt ellop-
tak és ezután megszöktek.

Az adai csendőrség tegnap erélyes nyomozást indított a vakmerő betörők után és máris nyomon van, a közelebbi adatokat azonban a nyomozás érdekében még nem beszélhetjük a nyilvánosságra.

A szuboticiai villanytelep vezetősége még nem határozott, hogy milyen időközönként közlekedik télen a palicsi villamos

A palicsi lakosok értekezletet hívtak össze ebben az ügyben

Néhány nap óta riasztó hírek terjedtek el Szuboticán és Palicson arról, hogy

a szuboticiai villanytelep a téli hónapokra redukálni fogja a palicsi villamos járatokat és a mostani tizenhat perces közlekedés helyett egyórás, vagy legjobb esetben félórás villamosközlekedést léptet életbe.

A hír érthető megdöbbenést keltett Szuboticán, de különösen a palicsi lakosság körében, mert a ritka villamosközlekedés megnehezítené a palicsi diákok iskoláztatását és a palicsiak minden tekintetben súlyos károkat szenvednének.

Palics lakossága körében széleskörű mozgalom indult meg, amelynek eredményeképpen vasárnap délután négy órára értekezletet hívtak össze a palicsi főbejáratnál

levő vendéglő külön termében. Az értekezleten megtárgyalják, hogy milyen lépéseket tehessenek a negyedórás villamosközlekedés biztosítása érdekében.

A Reggeli Ujság munkatársa ebben az ügyben érdeklődött a szuboticiai villanytelep igazgatóságánál, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy

a szuboticiai villanytelep vezetősége eddig még semmi határozatot nem hozott a palicsi villamosjáratok redukálásáról és így a palicsiak mozgalma még teljesen időszerűtlen.

Remélhető, hogy a szuboticiai villanytelep igazgatósága tekintettel lesz majd a lakosság érdekeire, habár a város és a villanytelep szerződése jogot ad a vállalatnak a villamosjáratok redukálására.

Szerencsejátékosok fosztogatják a diákokat a szuboticiai uccákon

A szuboticiai szülők a rendőrséget akarják kérni a szerencsejátékosok működésének az eltiltására

Az utóbbi napokban ismét feltűntek a szuboticiai uccákon az úgynevezett vásári szerencsejátékosok, akik kockázással, szerencsekerékkel, vagy egyéb szerencsejátékra alkalmas eszközökkel fosztogatják a gyanutlan embereket. A szerencsejátékosok áldozatai túlnyomórészt diákok, vagy fiatal inasgyerekek köréből kerül ki. A kockajátékosok ellen már régebben erélyes eljárást indított a szuboticiai rendőrség és sikerült is megtisztítani tőlük a várost.

A legutóbbi napokban Szuboticát valóságos elárasztották a szerencsejátékosok és a legforgalmasabb uccakereszteződéseknél folytatják üzemeiket. Így több szerencsejátékos működik a piacokon, a Szent Teréz székesegyház előtti sarkon, a Zrinjszki téren és a Trumbicsseva uccában. A szerencsejátékosok körül állandóan nagy tömeg tolong, főként diákok, akik az iskolába mennek, vagy iskolából hazatérőben tankönyveikkel a kezükben kockáztatják dinárjaikat a szerencsejátékosoknál. Az uccai szerencsejátékosok működésének elnézése alkalmas arra, hogy megrontsa és rossz szenvedélyekre csábítsa az ifjúságot, ezért a szuboticiai szülők elhatározták, hogy kérni fogják a szuboticiai rendőrséget az uccai szerencsejátékosok betiltására.

Csalásért letartóztattak egy kocist

Furfangos csalást leplezték le pénteken Zsedniken. Molnár Imre zsedniki lisztkereskedő feljelentést tett a csendőrségen Katancsics Gergely kocsis ellen, hogy az hetek óta furfangos módon rendszeresen lopkodta a buzáját. Molnár kereskedő Katancsics által rendszeresen gabonát szállított az egyik csantaviri malomba, Katancsics azonban a gabona egy részét a saját rokonai nevében helyezte el, akik azután a gabonáért járó pénzt felvették a malomban. Katancsics ilymódon jelentékeny összeggel károsította meg munkaadóját. A csantaviri csendőrség letartóztatta Katancsicsot és beszállította a szuboticiai törvényszék fogházába.

A beográdi rádió október 20-án a Konráth rádió céggel közös rendezésben közvetíti a bécsi leadó műsorát

A beográdi rádióleadóállomás, mint már megirtuk, október 1-étől lényegesen megjavította a műsorát, amely most már teljes meglepedést kelt a rádióhallgatók körében. A beográdi rádió ebben az akciójában külföldi mintára egyes nagyobb rádiócégek támogatják. A szuboticiai Konráth cég magáévá tette a fontos kérdést és megállapodást kötött a beográdi rádió igazgatóságával a közös programok közvetítésére. A legelső ilyen hangverseny 20-án, hétfőn este lesz közvetítve Bécsből a középeurópai műsorcsereprogram keretében.

Értesüléseink szerint a beográdi adóállomás október 27-én, vasárnap a Konráth cég közreműködésével a világhírű prágai szimfonikus zenekar Smetana-estéjét fogja közvetíteni.

KERESSE FEL

HARKÁNYI FÉNYKÉPÉSZETI SZALÓNJÁT Kralja Petra utca 7. (földszint) Novisád. A legmodernebb felszerelt villany napsugárakkal eszközölt művészi felvételek. Műterem állandóan látva. Fényképnagyítások, elsőrendű festett képek. Esküvői felvételek a legmodernebb kidolgozásban. Kitértetve London, Párisban aranyéremmel (Grand Prix)

— Reformerek, gumifűzők, basketók és melltartók raktáron és mértékután Bart L. Petra Zrnjszko ucca 17.

Bájós hajfüretőket

párás levegőben és izzadságban is hatá-
talanul tartósakat, hölgyek és urak egy-
aránt elérhetnek sőtöves nélkül a „Hela”
hajfürdő szesz által. Hela megkíméli a
legszebb bubifejet is, mert főlegesen
teszi az ondolást. Növeszti a haját és
sok időt meg pénz takarít meg vele. A
titkorképe el fogja Ont ragadtatni. A hatás
használat után azonnal mutatkozik. Sok
köszönetnyilvánítás, főleg művésznők dicsérik. Ara: 12 dinár,
3 üveg 25 dinár, 7 üveg 40 dinár, Dr. Nic. Kemény, Košice H.
Postafiók 12/22, Csehszlovákia.

1930

Október

19

VASÁRNAP

Római katolikus: Alk. Péter. Protes-
táns: Lucius. Görögkeleti (október 6): To-
ma. A Nap kel 4 óra 59 perckor, nyugszik
16 óra 39 perckor. A Hold kel 2 óra 58
perckor, nyugszik 16 óra 3 perckor.

Időjárás: A noviszádi katonai meteoro-
logiai állomás jelentése: Derült és enyhe
időjárás az egész országban, emelkedő hő-
mérséklettel, északon átmeneti borulással.

Időjárás: Derült és meleg idő várható
az egész országban, a hőmérséklet további
emelkedésével és helyenként reggeli köd-
del.

— Gyászistentisztelet Noviszádon a beográdi vé-
delmi harc hősi halottainak emlékére. A noviszádi
pravoszláv püspöki templomban ma délelőtt tizen-
egy órakor ünnepi gyászistentiszteletet tartanak a
Beograd védelmében elesettek emlékére. A gyász-
istentisztelet alatt a noviszádi női zeneegyüttes
és a Javor akadémiai énekhar tagjai
Pastyan Szevolik karnagy vezénylete alatt Szevan
Hrisztics szerzeményét fogják énekelni.

— Dr. Salamon Frigyes ügyvéd irodá-
ját Noviszád, Zseljeznicka ulica 26 szám
ála (Rosenstock-féle házba) helyezte át.

— A noviszádi Nemzeti Színház műsora. Ma
délután három órakor Annie Nichols Abris rózsája
című darabját mutatja be a noviszádi Nemzeti Szin-
ház. Kedden Makszim Trnojevics szerdán diák-
előadás, csütörtökön Abris rózsája (B bérletben)
szombaton Szent tűzek, vasárnap délután Olimpia
és este Kostana kerül előadásra.

— Eljegyzés. Begovics Mariska és Blet-
terer János, Noviszád jegyesek. (Minden kü-
lön értesítés helyett).

ÉRTESÍTEM a tisztelt vevőközönséget, hogy a mai
naptól kezdve a

KORNET

naponta friss édes tojsszínhabbal és GESZTENYE PÜRÉVEL
lesz töltve, továbbá figyelembe ajánlom saját készítményü
elsőrendű csokoládé és honban különlegességeim du vá-
lasztékát és olcsó árát.

HACKER IMRE cukrász, Noviszád, Jevrejszka 11.

— Sakkört alapítottak a szuboticiai nyomdászok.
A szuboticiai nyomdászok egyesülete sakkosztályt
alapított, amelynek elnöke Medvedy József, titkára
Petrovics Dusan lett.

— Letartóztatták a kikindai posta egyik alkak-
mazottját sorozatos pénzeslével fosztogatásért. Ki-
kindáról jelentik: Sehr Kristófot, a kikindai posta
alkalmazottját letartóztatták a postafőnök feljelen-
tése alapján, mert a Kikinda-Vinkovec vonalon so-
rozatosan dézsmálta a külföldről érkezett pénzes-
leveleket. A nyomozás megállapította, hogy Sehr
nagyon költséges életmódot folytatott. A nyomozás
tovább folyik.

Pakraci Slaveks tüzifa

detailban legolcsóbban csak

4718

Ludwig Hubert i Sin cégnél, Veliki Liman, Tel. 25-47

Legjobb ital a GERBER féle világos
„SPECIAL“-sör.

Vásároljunk
osztálysorsjegyet! Főhúzás nov. 10-től dec. 5-ig

Több jutalom! - Számos nagyobb nyereség! - Összesen
90.000 nyereségnyeremény kerül kisorsolásra ebben a főhúzásban.

A FŐELÁRUSÍTÓNÁL: LUSZTIG LAJOS banküzletében, Novisád
Kr. Aleksandra 13. A nyereseményeket a kihúzás napján fizettetnek ki

— Ingyenes esperantótanfolyam Novi-
szádon. Az Amika Rondo Esperantista no-
viszádi köre október huszadikán este 8 órai
kezdettel ingyenes tanfolyamot nyit a re-
formátus iskolában (Usztavszka ul. 9).

— Hivatalvizsgálat. Dr. Bugarszki Tódor a dunabánsági pénzügyigazgatóság igazgatója esütörtökön autón meglepetésszerűen megjelent a bácsi pénzügyőri szakasz kaszarnyájában, ahol hivatalvizsgálatot tartott. Miután az itteni pénzügyőrség a község tulajdonát képező dűledező házban lakik, a pénzügyigazgató elrendelte más lakás keresését.

— Épül a maliigyosi plébánia. A maliigyosi hívek régi óhaja teljesül, amennyiben a több mint száz éves plébánia épület helyébe, amelyen ugyancsak meglátszott az idők múlása, új modern plébániát építenek, amelynek elkészítésével az építő bizottság Horváth Ferenc maliigyosi vállalkozót bízta meg, amit Budánovics Lajos bácskai püspök is jóváhagyott. A régi épület bontása még e héten megkezdődik.

OLCSÓ 1488

TŰZIFÁT, KOKSZOT, SZENET

beszerezhet **VINKOVICS FATELEPÉN**
NOVISAD, Futaki ut (Közközház mellett.) Telefon 22-57

— Nemes táncintézetében (Lövölde) ma 8 órakor „Virág-est”, melynek keretében a szezon új táncait is bemutatja Nemes mester. Kitérő jazz-zene. Belépődíj 7 dinár.

— Esperanto klub alakult Szuboticán. A napokban tartotta alakuló ülését Szuboticán a beográdi esperanto-egyesület szuboticiai szekciója. Az egyesület hétfőn este tartja első értekezletét a kereskedelmi akadémiában, amelyen Alt Leo elnök és Weisz Ernő titkár tartanak előadást.

— Hasfűzők, méret után 110 dinártól feljebb. Fischer J. és Fia, Noviszád.

— Gyanus haláleset. Bácsból írják: Juhász Anna szelenesei ötgyermekes családanya e hó 15-én hosszú szenvedés után meghalt. Miután az ottani községi orvos gyanusnak találta a halál körülményeit, jelentést tett felettes hatóságának az esetről. Ennek következtében esütörtökön délután dr. Traub Alfréd odzsaci járási főorvos és dr. Stefan János bácsi községi orvos a szombori törvénytörvény kiküldött bírájának jelenlétében felboncolták a holttestet. A boncolás eredményét nem hozták nyilvánosságra.

SZERÉMI TŰZIFA, SZÉN és KOKSZ

legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható
LESZMEISTER FATELEPEN, NOVISAD
Körményi ut végén (Vasuti átjárótól balra). Telefon 24-78

— Betörők a templomban. Beeskerekről jelentik: Az elmúlt éjjel két bűnsági község templomában betörők jártak. Dragutinovon felfeszítették a görögkeleti templom főbejárati ajtaját, majd feltörték a gondnoki asztalt és a fiókokból összeszedték az ott őrzött néhány száz dinárt, majd Beodrara mentek a betörők, ahol a katolikus templomba törtek be. Itt is az ajtó felfeszítése révén érték be a templomba és kifosztották a perselyeket. A kelyhekhez és a templom egyéb értéktárgyaihoz nem nyúltak. A rendőrség erősen nyomoz.

— Az ön otthona az ön boldogsága. Izléses és olcsó butorok özv. Hoffmann Mihályné cégnél. Tulajdonos: Domus, Peszing és Spitzer, Szubotica, Alexandrova 6.

SCHWERER JÓZSEF

meghatalmazott okl. építőmester a Róm. kath. hitközség bérpalotájának tervezője és művezető **ÉPÍTÉSZE**, elvállal minden magánépítési tervezést és kivittelt, átalakítási és tatarozási munkákat végrehajtást. Szolid árak és lelkiismeretes munka. Költségvetések és ajánlatok díjmentesen. Iroda: a Róm. kath. hitközségi bérpalota, Noviszád

— A közelmúltban kellemes meglepetés érte Noviszád és környéke nagyközönségét, mert Harkányi fényképészeti műterem Noviszádon, Kraljia Petra ul. 7. szám alá (Nisevics ház) költözött és fővárosi mintára legmodernebbül felszerelt fényképészeti szalonjában villamos reflektórral, villanyfénynyel készít művészi felvételeket, elsőrangú kivitelben és igen jutányos áron. Ezen műterem megnyitása nagy jelentőséggel bír Noviszád ezirányú kulturigényeinek kielégítésénél. Kirakatai valóságos gyűjteménye a szebbnél szebb festett fényképeknek. A műterem állandóan fűtve van. A cég párisi, londoni és római kiállításokon arany éremmel (Grand Prix) van kitüntetve.

— Szurkálásért — két év. Kikindáról jelentik: E hó 16-án tárgyalta a kikindai törvénytörvény Gurgyevics Vojiszlav hármastanácsa Mihályfi István és Mihály, boesári lakosok bűnperét. A vád szerint ez év augusztus 3-án Boesáron, az állomással szemben levő vendéglőben egy adai és egy boesári legényekből álló társaság mulatott, aminek csakhamar verekedés lett a vége. A dulakodás közben Mihályfiék késsel súlyos sebet ejtettek Urai Pál adai legényen. A bíróság súlyos testi sértésért Mihályfi Istvánt két évi fogságra ítélte, míg fivérét Mihályt bizonyítékok hiányában felmentette.

— Poruljárt vadászok. Bácsból jelentik: Az itteni esendőrségnek sikerült kinyomoznia néhány vadászot ifj. Reimann Márkus és társai személyében, akik évek óta pusztították úgy a községi vadászterület, valamint az itteni püspöki uradalmi erdő vadállományait. Az elfogott orvadászoktól a csendőrség elkobozta a fegyvereket is, amelyek elrejtett Manlicher katonai fegyverekből egy itteni géplakatos által átalakított 12-es flaubertek. A műkedvelő fegyverkészítőt a csendőrök szintén feljelentették az illetékes hatóságoknál.

Deszkat, léceket és épületefát
legolcsóbban **LIŠIĆ FATELEPÉN** Temerini ut
CSATORNÁN TUL 3767

— 0 —
TOZSDEZARLATOK

Szombat, október 18

A dinár árfolyama. Budapest 10.04—10.10, Bécs 12.515—15.575, Prága 59.30—59.70, Berlin 7.42—7.44, London 274.

Zürich. Beograd 9.1336, Budapest 90.15, Páris 2020, London 2502, Newyork 514.85, Brüsszel 71.83, Milanó 26.965, Madrid 51.50, Amsterdam 207.35, Berlin 122.45, Bécs 72.56, Szófia 3.73, Prága 15.27, Varso 57.70, Bukarest 3.06.

Noviszád. Buza 79—80 kg Noviszád vidéki 142.50—145, Szombor vidéki 142.50—145, felsőbácskai 152.5—155, tiszai 150—152.50, bégai uszályrakomány 142.5—145, tiszai uszályrakomány 145—147.50, felsőbánáti 147.50—150, délbánáti 140—142.50, 78 kgos szerémi 135—137.50, szlavóniai 132.50—135, árpa 107.50—112.50, zab 132.50—135, tengeri bácskai régi 107.50—110, új garantált minőség 70—75, új december—január 77.50—82.50, új 1930 március—május 97.50—100, bánáti régi 102.50—105, új december—január 77.50—82.50, szerémi régi 107.50—110, új garantált minőség 70—75, új december—január 77.50—82.50, új március—május 97.50—100, száritott 90—92.50, száritott uszályrakomány 90—95. Export malmok irányirai okt-dec. 30 nap kassa vagy 1.5 százalék skontó, nullás gg és g 315, kettes 285, ötös 235, hatos 190, hetes 125, nyolcas 75. Egyéb malmok effektív kötése: bácskai új nullás gg és g 267.50—277.50, kettes 240—250, ötös 207.50—217.50, hatos 165—175, hetes 112.50—117.50, nyolcas 82.50—87.50, korpá 65—70, fehér bab 290—300.

Irányzat: Nyugodt.
Forgalom: Buzában 7 és fél, tengeriben 22, lisztben 4, korpában 12, zabban 1 és árpában 3 vagon.

Budapest. (Határidős). Irányzat: Egyetlen.
Forgalom: Közepes. Buza október 14.95—14.98, március 16.02—16.03, május 16.31—16.32. Rozs október 8.40—8.45, március 9.35—9.36. Tengeri május 12.41—12.43, transit május 10.65—10.68.

Csikágó. Buza: Alig tartott. December 77.50, március 81.50, május 83.50. Tengeri: Alig tartott. December 77.25, március 78.50, május 81.25. Zab: Alig tartott. December 36.50, március 38 egyenylead, május 39.50. Rozs: Alig tartott. December 48, március 52.25, május 53.75.

Winipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza október 76.50, december 72 egyenylead, május 77.75.

Liverpool. Irányzat: Nyugodt. Buza október 5 sh 7 ötnyolead, december 5 sh 6.75, március 5 sh 6 ötnyolead, május 5 sh 3.25.

POPOVIĆ 3643

DESZANKAKRÉM

minden más krémet felülmul. A kozmetika csodája.
Egyedárusítás:
HELLER I VAŽONJI, VEL. KIKINDA

ZEPHIR kályhával fűt már a mak ás is, Ha jó kályhát akar szerezze be már is

ZEPHIR KÁLYHA

10 **24**
kg.fával fűt egy szobát órán át
Nagyobb típusok 3-4 szobát is fűtenek

Kérjen ingyen árjegyzéket
Zephir Kályha- és Zománcgyár
Subotica
Óvakodjék az értéktelen utánzatoktól!

— Szenvedő nőknél a természetes Ferenc József keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a „Ferenc József” víz kitérő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. Kapható mindenütt.

— Köszönetnyilvánítás. A noviszádi Vitrum tükörgyár tíz méter flanelt ajándékozott a Kulturbundnak az idei karácsonyi gyermekfelruházás céljaira, amiért a Kulturbund ezen az uton is nyilvános köszönetet mond.

— Befejezték a topolai községhez a tata rozását. A bácskatopolai községtanács már régebben elhatározta, hogy az elhanyagolt községhez a legszükségesebb javi ási munkálatokat elvégezteti. A határozatot tett követte. Körüljavították a községhezát, a járdákat és az udvart téglával beborították. A munkálatokat most teljesen befejezték.

„WESTA” új kézimunka szalón

Noviszádon a róm. kat. hitközség új bérpalotájában újonnan berendezett kézimunka szalont nyitok, melyre a n. é. közönség szíves figyelmét felhívom. 4829

— Játékközben zsirszódát ivott egy adai kisgyermek. Szombaton reggel jelentették a szuboticiai államügyészségnek, hogy Jovanovics Balázs nyugalmazott esendőrszázados adai lakos nővérének a kisfia játékközben zsirszódát ivott. A gyermek leemelt a konyhaasztalról egy üveget, amelyben zsirszóda volt és ivott a méregből. A kisgyermek állapota igen súlyos.

— Drága biciklizés. Gunes N., a szuboticiai Konráth-cég utazója a napokban B. Topoláról Bajsára rándult át egy biciklin, amelyet kölcsön kért. Nyilván azon szándék vezette, hogy olcsóbban kijőjjön. Bajsára érve találkozott egy csapat disznóval. Valahogy közük hajtott és egyet el is ütött, úgy hogy az megdöglött. A gazdája megtudta a biciklista kiletét és 1500 dinár kártérítést követelt tőle. A biciklista így valószínűleg drágán fogja megfizetni a kirándulást és bajosan fog menni ily drága és rövid utra többé biciklizni.

— Síremlékek legolcsóbbak Pongrác Mirkonál, Zseljeznicska ucca 53.

Uradalmi szarvas, őz, iacán és nyál
egész éven át kapható
SPILLER LENCINÉL
Vasember palota, Noviszád 4890

Időszereken olcsó árak

Klein Jenő speciális harisnya- és trikóáru-üzleteiben, Novisad, Vel. Bečkerek, Senta	
Selyemharisnya, kítinó minőség, divatos színekben	Dinár 35'—
Angol női harisnya	14'50
Női selyemharisnya	22'—
Kombiné, selyem	56'—
Bélelt trikó-kezttyü hölgyek és urak r.	18'—
Nappa női-kezttyü	72'—
Gyapju-pullover, kiválóan tartós	78'—

Kérje az új képes árjegyzéket!

RADIÓ MŰSOR

Vasárnap, október 19

Beograd. 9: Beograd védelmének tizenötödik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségek átvittele. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11: Gramofonhangverseny. 12.15: Kis gramofonhangverseny. 12.30: Cigányzene. 13.30: Hírek. 16: Népdalok, játsza Uro-sevics Milan cigányzenekara. 17.05: Orvosi tanfolyam. 17.30: Népdalok gitárkísérettel, éneklő Milutinovic Mile. 19.30: Lazarevic Milutin ezredes Beograd hősiességéről tart előadást. 20: A Glinka kórus hangversenye. 21: Népszerű dalok gramofonon. 21.30: Szlovén dalok citerakísérettel. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Séta Európán keresztül.

Zagreb. 5: Kvintett. 6.40: Hírek. 7: Prága, közben hírek és időjárás.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3.30: Dr. Eber Ernő: A tejről és annak értékesítéséről. 4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 6.20: Weygand Tibor énekszámai a rádió házikvartettjének kíséretével. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Cigánybáró. Operett három felvonásban. Irta Jókai Mór. Zenéjét szerzette Strauss János. Az első felvonás szünetjében lövészversenyeredmények. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Id. Kiss Béla és cigányzenekarának zenéje a Bodó kávéházból.

Wien. 10.30: Egyházi a capella zene. 10.55: Időjelzés. 11.05: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 1.10: A 4. gyalogezred délutáni hangversenye. 3.05: Könnyű zene gramofonon. 5: A zene történetéből. Felolvasás hangszere és gramofonos példakkal. 5.30: Az Anita Ast vonósnegyes játéka. 7.30: Időjelzés, sporthírek. 7.35: A bécsi orvosok központi segítőbizottságának hangversenye. 8.30: Kleis: Kohlhaas Mihály című színműve. Utána: Hírek, majd a Gangelberger zenekar játéka.

Prága. 4: Brűnn. 7—10: Fibich: A messimai menyasszony című háromfelvonásos énekes szomórjátéka. 11.30-ig Ostrava.

Hétfő, október 20

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiókvarsett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás. 17.30: Népdalok harmonikán. 19.30: Francia nyelvkurzus. 20: Cvejics operaénekes hangversenye. 20.30: Átvitel Bécsből. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Táncczeneátvitel a Claridge szálló nagyterméből.

Zagreb. 5: Hangos film közvetítése. 6.30: Hírek. 8: Könyvismertetés. 8.11: Hírek. 8.30: Kamarazene. 9.30: Gitárest szoprán- és baritonokkal.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: A 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 4: Aszszonyok tanácsadója. 5: Pillitz Dezső felolvasása: Mesterséges világítás és többtermelés a mezőgazdaságban. 5.30: A Magyar Cimbalomötös hangversenye. 6.45: Rádió amatőrpósta. 7.30: Bodrogközi Zoltán novellái. 8: Részletek régi magyar operettekéből. 9.30: Fábrián Lajos dr. előadása: A Magyar Hétről. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalónezenekar, az Osztende tangó- és jazzband, valamint Toll Árpád cigányzenekarának zenéje az Osztende kávéházból Kalmár Pál (ének) közreműködésével.

Wien. 11: Régi tánczene és bécsi zene gramofonon. 3.20: Winternitz-zenekar. 7.35: Römisch-zenekar játéka. 8.30: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye Anday Piroška közreműködésével.

A becskerekai, noviszádi és oszijekai kamarák együttes értekezlete a forgalmi adók ügyében

A három kamara között a jövőben szoros együttműködés alakul ki

A noviszádi, oszijekai és velikibecskerekai kereskedelmi és iparkamarák delegátusai Becskerekén kamaraközi konferenciát tartottak, amelyen behatóan tárgyalták a három kamara helyzetét és egymáshoz való viszonyát. A kiküldöttek megállapították, hogy a három kamara területének ugyanazon gazdasági összetétele van és épen ezért kívánatos a közöttük való együttműködés. Különösen most aktuális ez, amikor a kamaráknak le kell tárgyalniuk a forgalmi adóról szóló törvény tervezetét. A kamarák kiküldöttei elhatározták, hogy

az együttműködés olyképp fog megtörténni, hogy a három kamara kiküldöttei hetenként megbeszélésre jönnek ösz-

sze valamely kamara székhelyén és ez alkalommal megtárgyalják az együttes kérdéseket és közös határozatokat hoznak.

Az első ülés e hó huszonhetedikén Noviszádon lesz, amikor a forgalmi adótörvény tervezetéről tárgyalnak. Addig az időkig a három kamara az egyes szakcsoportok képviselőivel fogja külön-külön megtárgyalni a forgalmi adó rendezése terén kívánatos intézkedéseket. A noviszádi kamara ezen a héten a teksztíl, uridivat, élelmezés, mezőgazdasági és kémiai ipar képviselőivel fog tárgyalni. Az ezen csoportokkal való tárgyalás eredményét fogják az október huszonhetedikéi együttes ülésén megvitatni.

Bácska Topolán megalakult a fűszerkereskedők egyesülete

A topolai fűszerkereskedők csütörtökön este igen látogatott összejövetelt tartottak. Az összejövetelen Burnát István a felsőbácskai fűszerkereskedők egyesülete elnöke elnököt. Vázolta az egyesülés szükségességét és célját. Kíséretében volt Vujkovic Géza a szuboticei ipartestület és felsőbácskai fűszerkereskedők egyesülete titkára. A megjelentek átértékelték a szervezkedés célját a fűszerezés érdekeinek megvédésére és ki-dották az alakulást. Az összegyűltek ezután megbízták Stern Kálmán, Gonda Simon és Balla Árpád kereskedőket a megválasztandó tisztikar kijelölésére, ami meg is történt.

A jelölőbizottság ajánlatára az alakuló gyűlés a következő tisztikart választotta: elnök Mihálovics Béla, alelnök Zec Josif, titkár Gonda Simon, pénztárnok Fontányi Ferenc. A választmány a következő: Kucsera Károly, Stern Kálmán, Gyantár Lajos, Gosztovics Milan, Pfeffer Max és Balla Árpád kereskedők.

Mihálovics Béla elnök ezután átvette a gyűlés vezetését. Megköszönte az iránta tanúsított bizalmat és kijelentette, hogy minden erejével azon lesz, hogy ezt továbbra is kiérdemelje és munkájával oda fog hatni, hogy az egyesület minél szélesebb mértékben kiterjesszék és haladó, hasznos munkát végezhesen.

A gyűlés több aktuális kérdés megvitatása után kimondotta, hogy rövid időn belül újabb gyűlést hívnak egybe, amelyen a választmányt fogják kibővíteni. Azután az ármegállapító bizottságnak az lesz a feladata, hogy egyes speciális cikkekre egységes árat fog kidolgozni. Végül elhatározták, hogy a tisztikar a fősztgabirónál tisztelegő látogatást tesz.

Az elnök még meleg szavakkal megköszönte Burnát István elnök és Vujkovic Géza titkár önzetlen munkáját, akik időt nem kímélve, fáradozásokkal lehetővé tették, hogy e rég óhajtott egyesülés megtörténni.

Ezután a gyűlés befejeződött azzal, hogy érdekeik megvédése céljából ezután nagyobb munkát fognak kifejténi.

—o—

Mintegy harminc százalékkal volt kevesebb az idei augusztusi kivitel a tavalyival szemben. Beogradból jelentik: Hivatalos statisztika szerint augusztus hónapban az ország kivitele 419.348 tonna volt 569.1 millió dinár értékben. Az elmúlt év augusztus havában a kivitel 605.77 tonna volt 1 ezer 6.2 millió dinár értékben. Ennélfogva az idén a kivitel 185.729 tonnával, vagyis 30.69 százalékkal volt kevesebb mint tavaly,

értékben pedig 437.0 millió dinárral, vagyis 43 és fél százalékkal. Az idei év első nyolc hónapjában kivitelünk 3.2 millió tonna volt 4.445.4 millió dinár értékben. Az elmúlt évek ugyanebben az időszakában a kivitel 3.2 millió tonna volt, 4.616.5 millió dinár értékben.

A földművelésügyi minisztérium figyelemmel kíséri a fajállatok tenyésztését. Beogradból jelentik: A földművelésügyi minisztérium köriratot intézett a különböző tenyészállatok és fajbaromfi kiállítások rendezéséhez, hogy a minisztérium a segélyezések ellenében elvárja, hogy a kiállítások rendezői az egyes tenyészállatokról és fajbaromfiakról fényképekben is beszámoljanak a minisztériumnak, hogy az így közvetlenebbül kísérhesse figyelemmel az ország tenyészállat és fajbaromfi tenyésztését.

A becskerekai kamarai titkár Szubotican és Szomborban. Sztanojlovics Sándor a bán-sági kereskedelmi és iparkamara titkára szombaton Szuboticán járt, ahol a szuboticei vasutigazgatóságnál közbenjárt a bán-sági menetrend megváltoztatásáért. Sztanojlovics különösen a Dragutinovo—kikindai vonalon kért jobb összeköttetést. Szubotícáról Szomborba utazik, ahol résztvesz a mezőgazdasági egyesületek mai értekezletén, melyen a dunabánsági mezőgazdasági kongresszus idejét és napirendjét állapítják meg.

Négy kényszeregyezséget rendelt el egyetlen napon a becskerekai törvényszék. Becskerekéről jelentik: A becskerekai törvényszék, mint kereskedelmi bíróság elrendelte a kényszeregyezséget ifj. Prandell Rezső, a Prandell Rudolf és fia fűszeráru cég tulajdonosa ellen. A Prandell cég egyike a legrégebb becskerekai fűszerkereskedéseknek, a becskerekai főútcán több mint ötven éve áll fenn az üzlete. Ifjabb Prandell Rezső ötvenszázalékos egyezséget ajánl fel és a hitelezett tőkét másfél év alatt kívánja kifizetni. Vagyonfelügyelő dr. Nesztorov Dra-

Szüntelenül nevetni fog
az APOLLO
új vigjátéklágerénél

**A boldogság
órája**

(Eine schwache Stunde)

Kezdet 5, 7 és 9¹/₄ órákor

goljub. Követelések bejelentési határideje november 7. Tárgyalás november 12. — A bíróság még három kereskedő ellen rendelt el kényszerjegyzéset. Siradó Miklós bejegyzetgyuratyai, Lévai Sándor novibecseji és Hüpfel János jaszomaticsi kereskedő ellen, akik mind negyven százalékos egyezséget ajánlanak fel. A követelések bejelentési határideje Siradónál november 12 (tárgyalás november 17), Lévainál október 30 (tárgyalás november 5), és Hüpfelnél október 26 (tárgyalás november 3). Lévai biztosíték-ként felajánlja apja Lévai András sztaribecseji birtokos 17 hold tehermentes földjét.

— **Noviszádi piaci árak.** Allatvásár: Szarvasmarha 6—8.50, hizott sertés 9—11, borjú 12.50—14, birka 5—6 dinár pr. kg. Baromfiac: Hizott liba 16—17, hizott kacsa 14—15 dinár kilója, liba 100—120, kacsa 40—50, kisebb 30—40, rántani való csirke 18—28, nagyobb csirke 35—55. Kis pulyka 70—100, kifejtett pulyka 120—180 dinár párja. Tojás darabja 1.25—1.50. Halpiac: Ponty 16—22, harsca 25—30, csuka 14—16, kecsge 18—35, süllő 25—30, fehér fűl 8—12 dinár. Gabonapiac: Buza 155—160, árpa 130—135, tengeri csöves 55—60, morszolt 85—100 dinár mázsája, bab kg 3.50—4 dinár, szénapiac: széna 45—75, muhar 80—100, répa 18—20 dinár pr. kg. Tengeriszár csomója 1 dinár pelyva kocsija 40—50 dinár. Gyümölcsiac: szőlő 1.50—4.50, alma 2—6, körte 3—8, dió 4—7, mandula 6—8, mogyoró 2—3, gesztenye 2.50—4, szilva 3—4

dinár. Zöldségpiac: zöld paprika 5—8 dinár száza, zöld borsó 6—8, zöldbab 3—7, paradicsom 0.50—1, burgonya 1—1.20 pr. kg., káposzta 0.50—0.75, veres-káposzta 0.50—0.75, kel 1—2 dinár pr. kg. Téli retek 2—4 dr. 1 dinár, hónapos retek 0.50—0.75, zöldség 0.75—1, kalarábé 0.50—0.75, celler 0.50—0.75 dinár csomója. Fokhagyma 4—5, vörshagyma 0.70—1 dinár pr. kg., torma 5—7, karfiól 2—8, sütnivaló tök 10—15 dinár.

— A szuboticei városi tanács ismét módosította a fogyasztási szabályrendeletet. A szuboticei városi tanács szombati ülésén ismét kisebb módosítást eszközölt a fogyasztási szabályrendeletben. A tanács husz dinárról négy dinárra szállította le a közönséges vetőmagvak fogyasztási adóját, a fogpaszta és a szájvíz behozatali illetékét pedig háromezer dinárról ötszáz dinárra redukálta.

— Kikövezik a novibecseji tisztoltás egy utszakasát. A novibecseji „Vodna Zadruga” a helybeli gőzfűrészgár mellett elhuzódó tisztoltásán, hol a kocsiforgalom legélénkebb, körülbelül 300 méter hosszúságban és 6 méter szélességben élére rakott téglautat épített. Az utépítés anyag és munkadíjjal együtt 46.000 dinárba került. Az utépítéssel Pál Mátyás és Farkas Mihály vállalkozókat bízták meg.

— **November 2-án Sztarakanizsán országos vásárt tartanak.**

Ma: Noviszádon Vojvodina—Mitrovicai Gradjanszki, Szlavia—Sajkás, Fruskagorac—Trgovacski mérkőzés

Egy első, nyolc másodosztályú bajnoki mérkőzés a vidéken

Noviszádnak ma bőségesen kijut a futballmérkőzésekből. A futballprogram amirra összeroldik, hogy már reggel 8 órakor elsőosztályú csapatok játszanak barátságos mérkőzést. Ezt a tréningmérkőzést a Rádnicski rendezte a noviszádi Postásokkal, utána a

Noviszádi Szlavia—Kovilji Sajkás

másodosztályú mérkőzését játszik le. A Szlavia egy ponttal áll a Sajkás mögött a bajnoki listán, viszont egy mérkőzéssel kevesebbet játszott, mint mai ellenfele. Döntetlent, vagy minimális Szlaviagyőzelmet várunk.

Délután a Karagyorgye pályán negyed kettőkor kezdődik a

Kamenicai Fruskogorac—Noviszádi Trgovacski

másodosztályú bajnoki mérkőzés. Itt is két egymást mellett haladó csapat találkozik, minimális előnyt a pályaismeret a Trgovacski számára jelent. Ehhez képest nyilván győz is minimális gólkülönbséggel.

A mérkőzés után kerül eldöntésre a

Mitrovicai Gragyanszki—Vojvodina

elsőosztályú bajnoki mérkőzés. Papirforma a Vojvodina fölényes győzelmét ígéri, bár nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Markovics külföldre távozása jelentős mértékben csökkentette a bajnoki lista jelenlegi első helyezettjének gólképességét. A győzelme így is vitán felül áll, de gólaránya aligha lesz 2-3-nál nagyobb.

A másik elsőosztályú mérkőzés Rumán kerül lejátszásra a

NAK—Spárta

bajnoki találkozó. A NAK ugylátszik levetette pech-szériáját, a csapatba visszatért az önbizalom. Erre a mai találkozón száz százalékos szükség lesz, még így csak minimális gólarányú lehet a noviszádi együttes győzelme, a szokatlanul kisméretű rumai pályán.

A második osztályban Petrovácon a

Petrovaradini Hajduk—Szlovacski mérkőzést

játszik le. A Slovacskit a múlt héten minimális gólarányú veszteséget szenvedett a Makabitol, ez pedig biztos garancia a mai győzelemre. Temerinben ma a másodosztály egyik derbymeerkőzést játszik,

a Makabi—TTC

mérkőzést. A TTC tavaly az elsőosztályban játszott, a Makabi a másodikban, ma mégis az a helyzet, hogy a második osztály legjobb együttesének a Makabit kell tekinteni. A TTC a saját pályáján mindig komoly és veszélyes ellenfél. A Makabi legjobb tudásának kijátszásával győzhet csak, kis gólaránnyal.

Csurugon a

Csibi Omladina—Hajduk

mérkőzést játszik, a Hajduk biztos győzelmi kilátásaival.

A Szerémségben, Mitrovicán az ottani Trgovacski—Bjelina Zora mérkőzés favorítja a Trgovacskit, még pedig tekintélyes gólkülönbséggel. Rumán az ottani Szremac—Mitrovicai Poszavina küzdelem egyenlő erejű ellenfelek küzdelmét ígéri. Karlovcin a Szoko bizonyára fölényes győzelmeket arat a mitrovicai Podrinje csapatán, Vrdnicken viszont az indjiai Rádnicski a biztos favorítja a másodosztályú bajnoki mérkőzésnek a Rudárral szemben.

—o—

Noviszádi bíró vezet ma Szarajevóban a BSK—Szlavia országos bajnoki mérkőzést. A Szarajevóban ma délután lejátszásra kerülő BSK—Szlavia országos bajnoki mérkőzés vezetésére a beográdi Birák Testülete, Andrée Dezső noviszádi szövetségi bírót delegálta.

A Feketési SC Baeska Topolán. A vidéki törekvő és jőhírnévként örvendő Feketési SC vasárnap a Topolai JAK ellenfele lesz. A topolai csapatnak ez lesz az első bajnoki mérkőzése az új beosztásában. Előtte a topolai kombinált és feketési kombinált előmérkőzés lesz.

Telt keblek, feszes lábikrák,

szepvonalu és elragadó báj minden korban elérhető az orvosok által ajánlott „Ideal-Mixture” által. Fejletlen, sovány kebleket már négyheti használat után láthatóan fejleszt és gömbölyíti mint azt számos köszönetnyilvánítás igazolja. Sovány nyaknak észbontóan lágy vonalakat kölcsönöz s a kiálló csontokat eltünteti. Vézna lábikrákat szemmel láthatóan erőst az „Ideal-Mixture”. Garancia: visszaadjuk a pénzt, ha nincs eredmény. Ára: 12 dinár, 3 üveg 24 dinár, Dr. Nic. Kemény, Košice, B. Postafiók 12/B 2, Csehszlovákia. 4975

Mégsem játszik ma délután a Bácska

Szabályellenesnek tartja a mérkőzés lejátszását

A szuboticei alszövetség igazgatótanácsának péntek esti határozata a szenzáció erejével hatott Szuboticeán. Mint értesülünk,

a Bácska vezetősége szombaton hivatalos íratban értesítette az alszövetséget, hogy nem áll ki a holnapi mérkőzésre, miután szabályellenesnek tartja annak lejátszását.

Értesüléseink szerint a Bácskának a JNSz-hez intézett táviratára még pénteken este, az igazgatótanács ülése előtt távirati válasz érkezett a szuboticei alszövetséghez. A JNSz ebben utasította az igazgatótanácsot, hogy szigorúan a szabályok szerint járjon el. Az ellentétek az alszövetségben még mindig nem simultak el, mert mindkét érdekelt fél magának vitatja az igazat.

—o—

Változások és pótlások a bírókúldésben, a noviszádi alszövetség területén. A noviszádi alszövetség területén ma lejátszásra kerülő bajnoki mérkőzéseket, a véglegesen megállapított pótlások és változások után, a következő bírók vezetik: Vojvodina—Gradjanszki: Sztéfánovics, Spárta—NAK: Bánics, Szlovacski—Hajduk: Daljev, Gradjanszki—Szloga: Rossier, TTC—Juda Makkabi: Zsivanovics, Szlavia—Sajkás: Milnovics, Fruskogorac—Trgovacski: Perakovics, Hajduk—Csibi Omladina: Gál, Mitrovicai Trgovacski—Zora: Sztójadinovics, Szremac—Poszavina: Popper, Karlovci Szoko—Podrinje: Dob-sinszki, Rudar—Indjiai Rádnicski: Body, Beográd Graficsár—Mácsva: Paranos.

A szentai Rádnicski Szomborban. A szentai Rádnicski elsőosztályú mérkőzést játszik Szomborban a szombori Szoko-val.

Szentai AK—Odzsaci SC. Elsőosztályú bajnoki. Bíró: Danis. Vasárnap délután a Szak pályán bajnoki mérkőzést játszik a kitűnő formát képviselő Szentai AK a jóképességű Odzsaci SC-al. Mivel a mérkőzés rendkívül erősnek ígérkezik, Szentán nagy érdeklődéssel tekintenek a mérkőzés elé s jó idő esetén rekord közönségre lehet számítani. A Szak a következő felállításban szerepel: Sztépancev, Pakaski, Petkov, Terzin, Jenovai, Ujházi, Borbely, Csonka, Rácz, Szabó.

Rádnicski hírek. Ma délelőtt fel 8 órakor az alább felsorolt játékosok jelenjenek meg a Rádnicski pályán: Kovacevics, Miloszavljevics, Losonezy, Sebők, Hacker, Hoffmann, Burai I, Burai II, Valent I, Valent II, Andrics, Rossier, Fülöp, Gruics, Somogyi, Bucheimer, Petrovics, Mihics. A csapat a PAK-al játszik tréningmérkőzés reggel 8 órai kezdettel.

Vasárnapi futballprogram Sztarakanizsán. Ma vasárnap a Sztarakanizsai AC első csapata a kanizsai old-boy gárdával mérkőzik. Az „öregek” így állnak starthoz: Kókay — Losonezy, Karapandzics, Juhász, Kalmár, Taties — Dr. Nikolics, Bózsán, Prandics, Matein, Fellner — A mérkőzést Kanizsán óriási érdeklődéssel várják.

A Szuboticei Sport Klub Sztarakanizsán játszik. A szuboticei Sport első csapatával, amely a bajnoki mérkőzéseken játszott, vasárnap Sztarakanizsán vendégszerepel.

Folytatják a Bácságban a bajnoki mérkőzéseket. Becskerekéről jelentik: Vasárnap folytatják a Bácságban a bajnoki mérkőzéseket. Becskereken a Zs. S. K. pályán az Orao és a ZsSK, a Rádnicski és a Vojvodina, a Borac pályán a Jedinstvo és az Obilics, a Borac és a Schwaebise mérkőzik. Délelőtt a tartalékcsoportok játszanak. Az Obilics pályán a Rádnicski—Vojvodina, Orao—ZsSK, Jedinstvo—Obilics, Borac—Schwaebise játszik mérkőzést. Kikindán: Srbija—Jedinstvo (Novibecsej), Vrsacon: Privrednik—Dusan Szilni, Pancsevon: PSK—Kovini S. K. tart bajnoki mérkőzést.

Városi Mozi Subotica

Hétfőtől Október 13-tól

Egy UFA tonfilm

Halhatatlan lump

(DER UNSTERBLICHE LUMP)

Főszerepben

GUSTAV FRÖHLICH
és **LIANE HAID**

Előadások kezdete minden nap 4, 6 és fél 9-kor.
Rendes helyárak: 7, 10, 12, 14, 16 és 18 dinár.

„Rin-tin-tin megmenti Sonny boyt“

Bemutató a suboticei Lifka moziban

A suboticei Lifka mozgósínházban tegnap este mutatták be nagy sikerrel Rin-tin-tin, a híres kutyaszár első filmjét, amelyben Rin-tin-tin Dávid Leenek, a kis Sonny boynak menti meg az életét. A film meséje kedves és mindvégig lebilincselő. A hangzó részek tiszták, a felvételek művésziessé. A Rin-tin-tin darabon kívül még egy kitűnő vigjátékot is bemutat a Lifka mozi.

— A sztarakanizsai Apollo moziban magyarul is vetítik a filmfeliratokat. Az alig pár hete megnyílt, modernül berendezett sztarakanizsai Apollo moziban báni engedéllyel a filmfeliratokat ezután horvát és magyar nyelven vetítik.

NYILTTÉR*

Takács József (Lacsák J. veje) adósságiért semminemű felelősséget nem vállalunk.

Noviszád, 1930 október 18.

Takács István és családja

*E rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kirakatüvegek legolcsóbban Vitrüm tüllgyárban, Noviszád, Futoški put 137. 2222

ELADÓ

ELADÓ JÓ ÁLLAPOTBAN levő 3 pedálos Stingel gyártmányu hereshuros zongora. Noviszád, Hadzsics Szveticeva ul. 10. 4869

NÉGY HOLD FÖLD HÁZZAL, gazdasági felszereléssel eladó. Két hold negyedenként részletfizetésre. Kasza Jánosnál, Darányi telep III. 129. 4880

ELADÓ Noviszád Ustavska ucca 42 szám alatt levő ház vendéglővel együtt. Bővebbet ugyanott. 4867

VARROGÉP és egy kézi kukoricadaráló elköltözés miatt eladó. Noviszád, Kamenicska ul. 45. 4857

ELADÓ háztelkek negyedik holdként legszebb helyen Darányi telep III. 183 szám alatt a katolikus templom közelében. Olcsó lakóházak a bel és külvárosban. Megtudható Wéber közvetítőnél, Noviszád, Postanszka ul. 14. 4726

Kiadó

2 szobás, előszobás, fürdőszobás, parkettás lakás vízvezetékekkel és mellékkelhelyiségekkel Ing. Steiger-Kazal mérnök limáni villájában Pavla Simića ucca 6. Telefon 21-92

VENDÉGLŐ MEGNYITÁS SZOMBORBAN!

Értesitem Szomber város és környéke t. közönségét, hogy a régi Richter-féle vendéglőt ismét átvettem. Minden pénteken apatini halász által készített halpaprikás kapható egész napon át. Szombatatonként malacpörkölt vacsora. Számos látogatást kér 4807

RICHTER ANTAL, vendéglős

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

URANIA TON-KINO KULA

Csütörtöktől X. 16-19 vasárnapig

Mindenkinek alkalmat kívánunk nyújtani az eddigi legszebb és legjobb hangos film megtekintésére és ezért 4 napig játszuk a közkezdveit

RICHARD TAUBER legjobb hangos filmjét

A csábító cél

(DER KAMMERSÄNGER)

Mesezép hangosfilm gyönyörű ének és zenével. Ezt mindenkinek látni kell. Rendező Max Reichmann. Zenéje Paul Dessautól Főszerepben

RICHARD TAUBER a világhírű operaénekes és **Lucie English** Crvenkáról külön autóbussz közlekedés.

Rendes helyárak Kezdeté esténként pont 8 órákor

ELADO „Triumph“ gyártmányu 250 cm 4 ütemű motorkerékpár. Noviszád, Futoška ulca 78. 4884

ELADOK ajtók, ablakok, üveg pult és kézipénztár. Klein Alexander, Noviszád, Futoški put 9. 4885

ELKÖLTÖZÉS MIATT különféle butorok eladók. Noviszád, Kamenicska ul. 20. Konc. 4893

HÁZ olcsón eladó. Noviszád, Cara Dusana ul. 82. 4894

Alig használt 9-es FLAUBERT olcsón eladó. Noviszád, Magyar ucca 61. 4895

HÁZ szép helyen eladó, esetleg vendéglői berendezéssel. Bővebbet a noviszádi kiadóban. 4898

ALLAST KERES

IDŐSEBB URINÓ, volt postamester, keres pénztárnoki vagy egyéb bizalmi állást. Helyben fióküzlet vezetését is vállalná, többféle szakképzettsége van, állam és német nyelvet bírja. Cim a noviszádi kiadóban. 4820

Gyakorlott bubhajvágó BORBÉLYSEGÉD november 1-re állást keres. — Fleisz Ferenc, Noviszád, Belanjiva ul. 25. 4837

Jóifőző FIATALASSZONY, ki éves bizonyítvánnyal rendelkezik, nagyobb ur családnak szakkészletnek vagy mindenesnek ajánlkozik. Érdeklődők forduljanak a Reggeli Ujság noviszádi kiadóhivatalához. 4848

A külföld humora

— Szent Isten, tanár úr, mit cselekszik?
— Felakarom magam akasztani!
— Hát akkor miért nem köti a nyaka köré a kötelet?
— Mert nem kapok levegőt.

— Látod, ezt a trombitát? Névnepomra kaptam!
— Nem zavarod vele atyádat?
— Nem — csak ebéd után trombitálok, akkor pedig alszik.

(Pages Gaies)

LIFKA

Szombattól—keddig 4 napig!

DAWY LEE

az aranyos kis Sonny Boynak és

RIN-TIN-TIN

az emberi értelemmel bíró csodakutyának kivételes nagyságu TONFIM ujdonsága.

Titokzatos nyakék

Drámai attrakció

a Kolorado fenséges hegyvidékéről.

Előadások 4, 6 és fél 9 órákor. Helyárak 7, 10, 12, 14 és 16 dinár

Urasági INAS, kocsis vagy bármilyen szolgai állást keres. Cim a noviszádi kiadóban. 4896

KÖZPONTI FÜTÉSES szép szoba külön bejárattal, fürdőszoba használattal a város közepén szolid ur embernek november 1-től KIADO. Cim a kiadóhivatalban. 4862

KIADÓ

UJ ÉPÜLETBEN nagy uccal szoba előszobával, fürdőszobával üresen vagy butorozva azonnal kiadó. Noviszád, Koszovszka ul. 1. Haltérnél. 4881

MAGÁNHÁZ kétszobás lakással teljes gazdasági felszereléssel negyedik hold kerttel november 1-re kiadó. Noviszád, Gyorgye Magarasevicsa ul. 17. 4732

Kiadó uccai szoba, konyha mellékkelhelyiségekkel. Bővebbet Jurik Andrásnál, Noviszád, Kamenicska kaptija 7. 4868

SZOLID LEÁNY ajánlkozik magányos urnához vagy fiatal házaspárhoz, esetleg mindenesnek is elmenne. Vihar Gertrud, Mall Idjos 800. 4835

GYERMEKTELEN házaspár házmesteri vagy ehhez hasonló állást keres. Szives megkeresések a noviszádi kiadóba kéretnek. 4849

LAKÁS, két szoba, előszoba, konyha, speiz Aleksandrov Venac 4. zonalra kiadó. Ugyanott egy kisebb udvari lakás szintén kiadó. 4803

Háromszobás modern lakás mellékkelhelyiségekkel kiadó. Noviszád, Beogradski kej 2. 4902

3 szobás uccal lakás az összes mellékkelhelyiségekkel Strand ut 1. alatt október 1-től KIADO. Bővebbet Wolf fakeskedésben. 4889

Családi HÁZ, mely áll két szoba, előszoba, konyha, speizből november 1-re kiadó. Noviszád, Cara Dusana ul. 30. 4891

MODERN LAKÁS, három szoba alkóval november 1-re kiadó. Érdeklődni Noviszád, Futoški put 151. 4871

KÉT ÜZLETHELYISÉG november 1-re kiadó. Noviszád, Poštanska ulca 14, Bader Maksim. 4874

BUTOR

legalacsonyabb árban Kiss Jánosnál kapható Sztari Becsej Báro Jovity palota. 4861

J. S. VIDA KOVICS

PASZOMÁNYOS ÜZLETE

előnyomdával, selyemernyőkkel és kézimunkákkal, atköltözött az új kath. hitközségi bérpalotába, Novi Sad, Kath. porta. 4830

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a jelenleg Kralja Aleksandra ul. 12. szám alatt levő

Elektrotechnikai berendezési irodámat

e hó végén a róm. kath. egyházközség ujonnan épült bérpalotájába, Porta 4, helyezem át és új üzletemben

4716 **csillárokat, izzólámpákat és berendezési anyagot**

nagy választékban tartok, úgy, hogy bármely megrendelésnek azonnal eleget tudok tenni. Foglalkozom mindennemű villamosberendezésekkel, tervek és költségvetés kidolgozásával, valamint villamostelepek építésével. Javítások a leggyorsabban és olcsón eszközölköttek.

JAUSZ OTTÓ, elektrotechnikai berendezési iroda, NOVI SAD, Porta 4. — Telefon 24-94.

**VÁLTÓÁRAMU CSÓ
NEM TORZÍT
NEM BÜG**

Lerakat: Centrál Rádió, Szubotica, Kaszinó épület

Halló! Halló!
Ne vegyen rádiót
amíg meg nem tekintette elsőrendű rádiókészülteimet!

Állandó raktár 4635
**TELEFUNKEN
PHILIPS
SCHALEKO**

és egyéb világhírű rádiókban és hangszórókban eredeti gyári áron 6-12-18 havi részletfizetésre is. Uj típusu készülékek antenna nélkül.
FIGYELEM! Átalakítunk régi akkumulátoros készülékeket modern villanyrádiókká, teljes jótállás mellett! Régi akkumulátorok felújítása, akkumulátor töltés. Állandóan friss zseblámpa elemek és anódbattériák kicsinyben és nagyban.

KRAUSZ SAMU rádió szaküzlet
NOVISAD, Kralja Petra ul. 7

A kiárusítás tartama alatt
nagyon olcsón vásárolhat
ebédlő-, háló-, uri- és
előszobaszőnyegeket

a legolcsóbb spárgaminőségektől a
legfinomabb eredeti
perzsa szőnyegekig
Függöny és butoranyagokat

Écrü étaninból és tusorból készült
kézimunka storokat
a legfinomabb minőségekben

A szomszéd államokban, Németországban és legujabban Amerikában gyártott kiváló jó minőségű

Bányai-féle hazai gyártmányu
perzsa- és szmirnaszőnyegek
minden nagyságban raktáron vannak

Székelly Matija

DIVATÁRUHÁZA, SZUBOTICA

Ne vegyen rádiót
saját érdekében, míg a

2514-es

**PHILIPS
RADIÓ**

2007-es

HANGSZÓRÓVAL

nem hallotta.

Egy kapcsolás és égési összeköttetésbe jut!

CSODALKOZNI FOG
CSODÁS
TELJESÍTMÉNYÉN!

Hallgassa meg
VÉTELKÉNYSZER
NÉLKÜL a különleges Philips gyártmányok gyárilerakataiban

**BRAĆA
HIRSCH**

NOVISAD
KNJEGINA ZORKA
(ezelőtt Buzapiac)

20

ROTSTEIN

KÖTÖTT ÉS SZÖVÖTTÁRU
ÉS FEHÉRNEMŰ ÜZLETE

NOVEMBER 1-én NYILIK MEG
NOVISZÁDON, JEVREJSKA 9 sz. ALATT
AZ UJONNAN ÉPÜLT BAUER palotában

Dolovac Novák

konfekciós
üzlete

NOVI SAD

Kralja
Petra

25.

Értesíti n. é. noviszádi és környékbeli közönséget, hogy az összes

**ŐSZI és TÉLI NŐI
KABÁTUDONSÁGOK**

450 Dinártól kezdve

MEGÉRKEZTEK

Szabad megtekintés,
vételkényszer nélkül

KLEMENC FRANJO
HUSKONZERVGYÁR
LJUBLJANA

Sonka,
virstli és különféle pástétom konzervek.

Egyedüli elárusító a vajdaság részére

**GRGA PERLESZ
SOMBOR**

5566

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

Minden vasárnap
elsőrendű tamburazene
és minden hétfőn

halvacsora

a LEMLER vendéglőben.
Szives pártfogást kér
Lemler József, vendéglős
Noviszád, Futoski ut 99.
Káiváriával szemben 4886

Egy jókarban levő
Asztra 30HP (üzem-
ben) fagázra átalaki-
tott motor és 10 HP

**MÁV cséplő
elevátorral**

eladó. Braća Hö-
nisch motormalom,
Noviszád. — Klisza. 4723

A város központjában
négy szoba

előszobás lakás meleg-
viz fűtéssel azonnaira
kiadó 4866

Noviszád, Dubrovački ut 5.

Szép 4853
manufaktura
átlványok
és pultok
azonnal olcsón eladó k

Bővebbet
DERRA, NOVISAD
SZLOBODA KÁVÉHÁZ

Olcsó fűzők!

Haskötők D 70-181
Fűzők D 120-161

Luxusfűzők
minden kivételben
MAYERHOF optikus
fűzőosztályában
Subotica 5565

Rheumás!?

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ** féle törvényesen védett és engedélyezett

JUNÓ-SZESZ ÉS KENŐCS

orvosilag kipróbált háziszereket, amelyek rheuma, csúz, ischiás, zsába és köszvényeknél, megfázás vagy megerőltetésből eredő fájalmaknál bámulatos gyorsan és eredményesen használhatók. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.— használati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel. **ISTENI GONDVISELÉS GYÓGYSZERTÁR**, Budapest. VI., Király-ucca 88 R. U. 4844

Irodának vagy csendes lakónak **KIADÓ** november 1-re a mostani Slavija bizt. bank helyisége, mely áll 2 nagyobb és egy kisebb szoba, konyha és speiz, két különbejárattal, a helyiség esetleg fel is osztható. Felvilágosítással szolgál a háztulajdonos, Noviszád, Njegoseva u. 10. A Fehér Hajo vendéglővel szemben. Közvetítő díjaztatnak. 4901

UJONNANÉPÜLT HELYSÉGEK Noviszádon, Kr. Aleksandra 7, Irodának vagy műhelynek alkalmasak, azonnal kiadók. Bővebbet ugyanott I. emeleten Popović tanárnál. 4878

MAGÁNYOS HÁZ üzleti-helyiségekkel vagy anélkül kiadó. Strand ut 6. sz. 4882

MODERN LAKÁS új házban, három szoba mellékhelyiségekkel, fürdőszoba, minden komfort, azonnal olcsón kiadó. Cim: Cara Nikolaja II. ul. 17. parcella, a bőrze közelében. Érdeklődni ugyanott vagy telefonon 26—45. 4887

KIADÓ november 15-re két szoba, konyha, speiz. Noviszád, Željeznicka ul. 78. 4870

MODERN HÖLCSŐN KÖNYVTÁR

Állandóan új könyvek
Kardos, Wilson tér 7.

MÉSZÁROSÜZLET lakással és hozzávaló mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó, Bátor uca végén. — Bővebbet Dániel Péternél, Noviszád, Darányi telepi katolikus templommal szemben. 4800

Egy alkoves lakás mellékhelyiségekkel **KIADÓ**. Noviszád, Arhlmandrita Rajicsa ul. 1. sz. 4860

MÉSZÁRSZÉK elszámolásra kaucióval, lakással együtt november 1-re kiadó. Cim a noviszádi kiadóban. 4799

KERESLET

ÜGYES FIU tanoncnak azonnal felvétetik. Gombár József asztalosnál, Temerin. 4872

ÜGYES megbízható fűszerkereskedősegéd azonnal felvétetik. Berger József, Noviszád, Ustavska ul. 32. 4863

ONÁLLO KOVÁCS SEGÉD aki auto rugókat tud készíteni és javítani, továbbá hegesztési és bádogos munkákat is tud végezni, felvétetik. Vulkan-Garage, Sombor. 4834

Látta már?

A beépített hangszórós 3+1 csöves pompás

Telefunken 12

villanyrádiót az ideai rádiószézon szenzációját nézze meg sürgősen a

Centrál Rádiónál
Subotica, Kaszinó épület. 5564

Az általános áresések következtében, valamint az őszi és téli áruk előnyös beszerzése folytán a raktáron levő összes áruk árait revideáltam. A régi árakat már mindenki ismeri, az új árakról pedig meggyőződhet.

Vászon és fehérnemű anyagok:

Schrolli chiffon	eddig 18.—	most 12.—
Angol színesnemű	„ 20.—	„ 14.—
Elsőrendű kipróbált tiszta se-lyem hálóingeknek	„ 74.—	„ 54.—
Férfiingekre zefírek és poplinok	„ 28—32.—	„ 18.—
Jobb minőségekben	„ 36—40.—	„ 24.—
angol női zsebkendők tucatja	„ 30.—	„ 15.—

Női szövetek:

Divatos kabátszövetek	eddig 180—240	most 98.—
Tweedek	„ 140.—	„ 115.—
Posztó paja, jó vastag	„ 90.—	„ 70.—
Gyapju crepek	„ 130.—	„ 100.—
Ruhaszövet	„ 90.—	„ 65.—
Gyapjuflanell	„ 48.—	„ 38.—
Jumper ruhaszövetek múlt évről	„ 75.—	„ 38.—

Férfi szövetek:

öltönyökre, kabátokra és átmeneti kabátokra, ugyancsak a belésárak igen előnyös árban.

Parketok:

Tennis flanel	eddig 15.—	most 11.—
„ „ flanel kizárólagos	„ 20.—	„ 15.—
Nagymintás flanel kizárólagos minták	„ 24.—	„ 20.—
Piké parket	„ 20.—	„ 16.—
Különféle flanell	„ 20—24.—	„ 17.—

Bársonyok:

Párna montirozására Ignatz Richter & Söhne	eddig 32.—	most 26.—
Csikos bársony, a legújabb minták, kiváló minőség	„ 34—38.—	„ 29.—
Velour mintás bársony	„ 75.—	„ 54.—
Velour sima bársony minden színben	„ 75—85.—	„ 60.—

azonkívül számtalan minőség és mind kizárólagosan új minta.

Selyemkendők:

eddig 120—130—180 most 95.—

A fel nem sorolt cikkek is nagyon előnyös árban kerülnek eladásra

Butor szövetek

Cyraigle, Rips, Brokát rendkívül olcsó árakon.

Vujković Pero, Subotica

JÓHÁZBOL VALÓ középiskolás leánygyermek felveszek teljes ellátással. Szőlősi, Noviszád, Futoski put 72. 4821

FIATAL HENTES segéd azonnali belépésre kerestetik. Pintér József, hentes Kula. 4836

MEGBIZHATÓ kifutófiút felveszünk. Noviszád, Petra Zrinjska 23. Jelentkezni lehet reggel 8—9 óra között. 4853

UJSÁGÁRUSOK — RIK-KANCSOK felvételnek. „Pravda”, Noviszád, Jevrejska 12. 4682

Házhoz járó **SZOPTATÓS DAJKÁT** 10 hetes gyermekhez azonnalra kerestetik. Noviszád, Pirosi uca 50. 4992

MELLÉKFOGLALKOZÁST kaphatnak intelligens férfiak és nők. Cim a „Politika” kiadóhivatalában. 4904

FIATAL borbélysegédet azonnal felvesz Beck borbélyüzlet, Noviszád, Wilson tér 7. 4905

FELVESZÜNK azonnali belépésre 2 fixizetési ügynököt. Jelentkezés kedden délelőtt. Commercial Union biztosító, Noviszád, Miletičeva 34. 4899

PÉNZ ÉS JELZALOG

AMORTIZÁCIÓS pénzek a legjutányosabb feltételek mellett. Szerémi földék, csak 18 holdtól feljebb. Szíves megkereséseket: Postafiók 185. Noviszád. 4703

KOLONFELE

ELVESZETT kis fekete pulikutya. Megtaláló kéréstik jutalom ellenében leadni Noviszád, Vojvodjanszka uca 17 alatt. 4865

IGAZI SZÉPSÉG: a tiszta arcbőr. A nagyenyedi Kovács-féle arckenőcsből bőre meglepően tiszta, rózsás és üde lesz, Kapható mindenütt. Jugoszláviai főlerakat Herczl drogéria, Szubotican. 5501-2

MODERN szabásu ruhákat készítő kedvező árban Misics György férfitiszabó, Noviszád, Pasiceva ul. 30. 4883

SZEBBEN nem keretnek menyasszonyi koszorut de drágábban igen. Ifj. Lisák Mihály üveges, Csantavir. 4431

NEMES FAJTISZTA GYÜMÖLCSFÁT szállít az ország legregibb, 45 éve fennálló faiskolája. **BEDNARZ** Károly utódai, Sztara Kanjiza. Kívánatra árjegyzék bérmentve. 4694

ISZÁKOSSÁG ELLEN elismert legjobb szer az Alcohol tooth. Postal szétküldés: Blum gyógyszerár Subotica. Főpostával szemben. 5540-2

MALOMKÖLERAKAT trsteniki darás, nagymuzsiai paprikakő. Mamuzsics Iván gépkereskedő, Subotica, Vilsonova 28. 5558

Hallotta már?

A beépített hangszórós 3+1 csöves pompás

Telefunken 12

villanyrádiót az ideai rádiószézon szenzációját hallgassa meg a

Centrál Rádiónál
Subotica, Kaszinó épület. 5564

Őszirózsa

Irta: Blazsek Ferenc

Az őszirózsa mostohatestvére a rózsának s a nevének kívül alig van valami közössége vele. Igaz, hogy az őszirózsa is virág, de hát virág és virág között is nagy különbség van, éppugy mint az ember és ember között... Öregedő szülőknél szokott előfordulni, hogy néha, amikor hosszú szünet után váratlanul még egy gyermekük születik, ezt már alig tudják felnevelni, mert minden pénzüket ráköltötték az első gyermekeikre, akik korábban jöttek. Így járt az őszirózsa is, szegény, egy kicsit későn jött a világra, amikor a természet kifogyott már minden kincséből. Színes-tarka ruha helyett neki csak szerény-kopott köntös jutott; tavaszi szellő helyett csak a kopár ugar fagyos lehelete; bódító illat helyett csak a temető halott-szaga és pacsirtadal helyett csak bucsuzó vándormadarak bánatos hattudala... Az őszirózsa, kérem szépen, egyike az élet nagy igazságtalanságainak, amelyekről csak azt tudjuk, hogy vannak, de nem tudjuk, miért vannak...

Amikor az irodája ajtaján bekopogott, a kapitány ur magára erőltette a legszigorubb ábrázatot. A kopogtatás ugyanis kissé félénk volt, amiből könnyen kitalálhatta, hogy nem följebbvaló, hanem alattvaló érkezik. Ezen a téren pedig elvei voltak a kapitány urnak. „Az asszony legyen szép, a pap legyen ájtatos, a katonatiszt pedig legyen szigorú” — ezt szokta mondani s eszerint szokott viselkedni tekintélyének megóvása érdekében. Mert csak azok engedelmessékednek nekünk, akik félnek tőlünk...

A kitarult ajtón bátorlalanul lépett be a kis káplár. Odatámaszkodott a kapitány ur asztalához, megállt és illedelmesen meghajolt előtte. A tisztiskolában ugyan úgy tanulta, hogy a katonának sohasem szabad hajlongania, még a generális előtt sem, de ehhez — ugyebár? — bizonyos idő kell, míg az ember teljesen ki tud vetközni civil-mivoltából. Arról is megfedekezett, hogy előirásosan jelentést tegyen a kapitány urnak. Hiába, katonának is születni kell.

Mindezen okoknál fogva a helyzet egyenesen kétségbeesítő volt: a kapitány ur beletemetkezett az irataiba s egyáltalában nem vett tudomást a jövővéről. A kis káplár köhintett egyet, hogy magára vonja a figyelmet, ez azonban eredménytelen maradt. Kicsit várt, azután megint köhögött, most már hangosabban és kitaróbban. Ez használt.

A kapitány ur dühösen felpattant a helyéről, keresztbefont karral, szétvetett lábakkal megállt a kis káplár előtt és tetőtől-talpig végigmérte.

Egy pillanatra rettenetes, vészjósló csönd támadt. A kiskáplár elkészülve a legrosszabbra, az ajtó felé sandított...

De csoda történt. A kapitány ur, váratlanul a kezét nyújtotta a kis káplárnak és halkán-szelíden, ámbár kissé gunyosan, így szólott hozzá:

— Fiacskám, ha maga azt hiszi, hogy ez patika, amelyben pemetefü cukrot árulnak köhögés ellen, akkor rossz helyre tévedt.

A kis káplár elszégyelte magát.

— Kapitány urnak... jelentem alásnan... — dadogta, aztán hirtelen elakadt és le-rogzott egy székre. — Bocsásson meg, kapitány ur, én nagyon fáradt vagyok.

A kapitány ur elképedt erre a hallatlan vakmerőségre s egy enyhe káromkodás kíséretében kilátásba helyezte a kis káplárnak, hogy sürgősen visszatoloncoltatja őt egy csecsemő-otthonba. Mert: ilyen „elemekkel” úgy sem lehet megnyerni a háborút.

A kis káplár meg volt győződve róla, hogy most rögtön összeül a hadbíróság s halálra ítéli őt, de nem tudott szólni, nem tudott védekezni, mert nagyon-nagyon fáradt volt. Őt napig bolyongott, közben két napig gyalog, amíg ide talált...

Szólanul kivette a zsebéből az iratesomót és átnyújtotta a kapitány urnak.

A kapitány ur feltörte a lepecsételt parancsot, amely: „Keleti hadszíntér, 7. tüzérezred, 3. üteg”-nek volt címezve, azután átfutotta a többi iratokat is. És megtudta belőlük, hogy a kis káplár rangelső lett a vizsgán; hogy egész szolgálati ideje alatt egyszer sem volt büntetve, még szabafogsággal

sem s hogy 1899 decemberében született, tehát csak két hónap múlva lesz tizennyolc éves.

Ennél a pontnál a kapitány ur hasztalan igyekezett elfojtani egy felcsukló sóhaját:

— Tizennyolc éves!... Szegény... Minek küldenek már ilyen „elemeket” is ide?!...

Az ajtón újból kopogtak: a tisztiszolga jött jelenteni, hogy a vacsora készen van.

A kapitány ur felrázta a kis káplárt:

— Gyertünk, fiam, menjünk vacsorázni!

A kis káplár szabadkozott:

— Kérem, alásnan, kapitány ur... ha lehetne... én itt maradnék... én nem vagyok éhes...

— Akkor is velem jössz. Meg kell ismerkedned a tiszt urakkal. Hozd a holmidat, keresünk majd szállást is...

Az ütegirodától néhány lépésnyire volt egy kis visko, két helyiséggel. Ezek egyikében volt a konyha, mellette pedig egy hosszú asztallal, két pad-dal és székekkel berendezték az étkezőt.

A kis káplár illedelmesen bemutatkozott a tiszteknek, azok is öneki és barátságosan rázták meg a kezét, hogy „ne busulj, öcsém, nem olyan veszélyes a háború; az ember vagy életben marad, ami jó, vagy meghal, ami szintén jó.”

— Vagy megsebesül, ami pláne jó — tette hozzá a kapitány ur, mire az egész társaság nevetni kezdett.

Ez a vidám hangulat ráragadt a kis káplárra is, ám a vacsora még sem izlett neki. Elővette a hátizsákját, hátha a „hazai” jobb lesz. Már csak egy rud szalámi volt benne, ezt kitette az asztalra és megkínálta vele a tiszt urakat. Ezt a szalámit a szomszédjuktól, Vaczek hentestől, kapta, amikor el bucsuzott tőle. Eszébe jutott, hogy mennyire félt mindig, szinte undorodott a véreskező hentestől, — most pedig sírni tudna ha rá gondol. Sosem hitte volna, hogy ennyi szépség, ennyi fájdalom és ennyi melegség lehet ebben a csunya névben: Vaczek, a sarki hentes... Mitől van ez, hogy így tudunk változni...

A tiszt urak evés közben haditervekről, terepviszonyokról, veszteségről, foglyokról, sebesültekről és egyéb katonai dolgokról beszélgettek. Hogy a kis káplárt is bevonja a társaságba, egyik hadnagy megkérdezte tőle, hogy az ő véleménye szerint melyik a legfontosabb fegyvernem a modern harcászatban. (Természetesen csak a tüzéség után).

A kis káplár elpirult. Istenem, mi lehet az ő véleménye?... Ő most a Vaczek hentesre gondol, meg az édesanyjára gondol, meg a barátaira, akik alkalmatlanok lettek a sorozáson. Ezek most már a nyolcadikba járnak és kezdenek félni az érettségítől. Nekik az érettségi a legfontosabb és legkomolyabb dolog a világon, ők még boldogok... Aztán egy szöke kisleányra gondolt, egy szöke kisleányra, akitől egy őszirózsát kapott „örök emlékül” s akinek megesküdött, hogy elveszi feleségül, ha vége lesz a háborúnak... Node, — mit is kérdezett a hadnagy ur? Hogy mi az ő véleménye a modern harcászatról. Meg fog bocsájtani, kedves hadnagy ur, de ő még csak első napja van itt, ő még igazán nem tudhat válaszolni erre a kérdésre.

Kinézett az ablakon. Már esteledett s halkán egyhanguan permetezett a szürke eső. Valamivel távolabb ágyúcsövek, acélsisakok, lövészárkok és drótsóványok olvadtak össze az őszi alkony világosságában.

A kis káplárnak elszorult a szíve, a kis káplár valami olyant mondott, hogy „ez borzasztó, kérem...”

A hadnagy tagadólag rázta a fejét:

— Tévedsz, öcsém, ez nem borzasztó, ez csak furcsa. Majd megszokod te is, ha belátod, hogy ennek így kell lennie. Borzasztó csak az, amit nem értünk meg. Borzasztó, ha éjszaka magányos szobában neszt hallasz és nem tudod egértől vagy betörőtől származik-e. Mihelyt azonban tudjuk valaminek az okát s mielőtt belátjuk valaminek a szükséges voltát, máris természetesnek kell azt tartanunk.

— Szóval, te belátod a háború szükséges voltát? — vágott közbe egy másik hadnagy, aki civil-

ben tanár volt s titokban szocialista elveket vallott.

— Igen, én belátom. Minden járvány, minden katasztrófa és minden háború szükséges, mert már tulsokan vagyunk. Az eszkimók szaporodnak, a fókák pedig lassankint elfognak. Nézd, például, Herodes Jézus születésekor lemészároltatott kétezer zsidó gyermeket. Számítsd ki, ha ezek életben maradtak volna s ha minden gyermek száz év alatt csak kétfőre szaporodott volna, akkor is kétezer-millióval több zsidó volna most a világon, mint amennyi van.

— Rettenetes volna! — hördült fel a főhadnagy aki fajvédő alapon állott.

A tanár nem hagyta magát:

— Amit te mondasz, ez, kérlek, Malthus elmélete, amelyről náladnál okosabb emberek bebizonyították, hogy téves. Mert nem szabad elfelejteni, hogy több ember kedvezőbb megélhetési viszonyokat tud megteremteni magának, mint egy ember. Ott vannak az Egyesült Államok: minél jobban szaporodik a lakosságuk, annál nagyobb lesz a gazdagságuk. És ott van...

A kapitány ur ásitott, őt ez untatta.

— Hagyjuk a vitát! — vágott közbe. — Lásunk munkához.

A tisztiszolga előhozta a kártyát és megkezdődött a „munka”. Huszonegyet játszottak, részint azért, mert ebben mindenki résztvehet, részint meg azért, mert a csomagból egy lap hiányzott, ami viszont a huszonegynél nem akadály.

A kis káplár engedélyt kapott rá, hogy lefeküdjék. Jó lesz, ha kialussza magát, mert holnap valószínűleg támadás lesz.

Összetoltak két padot az étkező egyik sarkában, vánkosnak rátettek egy hátizsákot, takarónak egy köpenyt s egy perc múlva, kezében az őszirózsával, édesen és boldogan aludt a kis káplár.

A tisztetek tompították a hangjukat, hogy a lárna föl ne ébressze őt. A kapitány arekulította a szakácsot, mert mosogatás közben nagyon esőrpölt. Ha valaki bankot ütött s kissé erősebben csapott az asztalra, rögtön lehurrogták: „Psz... Alszik a kis káplár!”

Amikor a játékot abbahagyták, még egyszer végigcirogatták a tekintetükkel a kis káplárt: „A-ludjál, kis káplár! Jóéjszakát, kis káplár...” — azután nesztelenül lábujjhegyen kiosontak a szobából...

Az éjszaka eredménytelenül mult el. Szabályos időközökben ugyan lecsapott itt-ott egy ellenséges gránát, de azt már megszokták, mint az óra ketyegését...

Hajnaltól a kapitány ur átment az étkezőbe. Máskor a szobájába szokta hozatni a reggelijét, de most türelmetlen volt, látni akarta a kis káplárt.

Az étkező ajtaja kissé nehezen nyílt ki ezuttal, erősen kellett nyomni. Amikor belépett rajta, látta az okát: az ajtó előtt, a padlón egy rakás vakolat és zsindelevet hevert.

A kapitány urnak szörnyű sejtelve támadt. Odarohant a kis káplár ágyához.

Az is be volt takarva törmelékkel és keresztben, éppen a kis káplár mellén, egy hatalmas genda feküdt. A romhalmazból csak a kis káplár arca meredt ki vértelenül és halványan, mint az őszirózsa, amelyet még most is a kezében szorongatott.

Az éjszaka lecsapott egy gránát és magával sodorta a tető egy darabját.

A kis káplár pedig aludt, mély, örök álommal.

Az őszirózsa mostohatestvére a rózsának s a nevének kívül alig is van valami közössége vele. Mert az őszirózsa egy kicsit későn, egy kicsit rosszkor jött a világra. A rózsza hajnalonként a harmatos napfényben fürdik, de az őszirózsára, szegényre, estéknél csak a haldokló vágyak és a csöndes szomorúság könnyei hullanak.

Veliki Becskereken
előfizetéseket és hirdetéseket
KRAUSZ IZSÓ
főbizományos vesz fel a
REGGELI UJSÁG számára

Mit lát a fotoriporter a Dunabánságban?

Becskerek — képekben

Képes mellékletünkön ma néhány becskerek képet közlünk. Gyárosokat, kereskedőket, a közgazdasági élet néhány markáns személyiségét, a magyar társadalmi élet egynehány kitünőségét és a jótékony, áldottlelkű reprezentánsát, a becskerek nagyasszonyát, dr. Várady Imrénét. Ugy értem vele kell kezdeni a képek ismertetését, ezzel a csupaszi, nemes érzésű és gondolkodású magyar uriaszonnal, aki fáradhatatlan a jót-cselekedésben és nagy családjának ezernyi mindennapi gondja mellé vállalta egy város szegényeinek, lábbei nélküli rongyos diágyerekeinek, munka nélkül álló törődött asszonyainak gondját, baját, bánatát. Becskereken nagy a nyomor, sok az inséges, de bizonyos, hogy Várady nékül, több volna a könny, nagyobb volna az éhség és sok házból suhanna át fűtetlen szobákban a kemény, téli hideg.

A közgazdasági élet reprezentánsai sorában az első hely kétségtelenül Jankovics Kosztát a bánsági kereskedelmi és iparkamara elnökét illeti. Jankovics egy emberöltő jó részét a Bánság egyik legnagyobb községében Melencin töltötte, egy fejlődő nagy község háztartását vezette, megszerezte példásnak minősített körülményekkel, majd az alispáni székben tett bizonyosságot sokoldalú, egészen kivételes képességeiről és az iránta megnyilvánuló köztiszteltet és becsület emelte később a bánsági kereskedelmi és iparkamara elnöki székébe. Jankovics gyáros is volt már, jelenleg kereskedő, de nincs a közgazdasági életnek olyan ága, amelyet nem ismerne.

Jankovics Kosztának hű munkatársa Manojlovics Sándor kamarai titkár, aki sokoldalú tapasztalataival, gyakorlati kereskedelmi étellel való szoros kapcsolatai révén egyike a közgazdasági helyzet legkitünőbb ismerőseinek. Benne a kamarának olyan titkára van, aki a hivatalokon messze túlmenően szolgálja a Bánság kereskedelmének, iparának és gyárparának egyetemes érdekeit.

Becskerek közgazdaságáról írva, nem lehet megfeledkezni Elek Viktorról a cukorgyár r. t. igazgatójáról. Elek egyike a nép legkiválóbb szakértőinek, pályáját a cukorgyári gyakornokságnál kezdte és hallatlan ambícióval, munkaszeretettel párosult

alapos tudása és tehetsége vitte előre a pályáján. Igazgatói állásában is megmaradt annak a szorgalmas tisztviselőnek aki volt, nálánál senki sem ismeri jobban a becskerek cukorgyárban a legapróbb ügyet is, és ez munkája nagy sikereinek a titka.

Becskerek egyik legrégebbi cége az Eckstein János és fia bőrgyár és bőrkereskedés, amely száz évnél tovább áll fenn. Tulajdonosa Eckstein János tevékeny részt vesz a kereskedő és gyáros egyesület életében, amelynek elnöke Risztics Gyoka, agilis titkára pedig Cvetkov Boriszláv.

A noviszádi kiállításon is kitűnt izléses munkáival a Bence Antal és fia cég, amelynek tulajdonosa Bence Miksa kamarai tag, egyike a város legtekintélyesebb gyárosainak. Haladó gondolkodású ember, aki sokat tesz gyára fejlesztése érdekében. Nemrégiben zongoragyártásra is berendezkedett, de a szakemberek alkalmaztatása körüli nehézségek miatt abbahagyta ezt az üzemet.

A kultúrelétről szólva elsősorban dr. Várady Imrénét kell megemlíteni, aki évtizedek óta minden becskerek kultúregyesületnek az élén áll. Elnöke a Magyar Közművelődési Egyesületnek és pozíciójában a fáradhatatlan Marton Andor igazgatóval és Juhász Ferencel az egyesület költői lelkületű író-titkárával sokat tett az itt élő magyarság kultúreletének fejlesztése körül. A magyarság még sokat vár tőlük — és joggal, mert önzetlen vezetői mindig az egyetemes magyar kultúreléteket tartják szem előtt.

Nem volna teljes a tabló, ha nem emlékeznénk meg dr. Kusszing Jánosról. Becskereken aligha van ismertebb és népszerűbb ember dr. Kusszing Jánosnál, a „dr. Boby“-nál, a zsúr estélyek vigkedélyű, bohémlelkűtű megszervezőjénél. Dr. Kusszing dr. nemcsak a vacsorák terén örvend nagy népszerűségnek, egyébként is sokoldalú ember. Minden második becskerek lakosnak orvosa és minden becskereknek őszinte barátja. Elnöke egy egész sereg munkás- és kisiparosegyesületnek és nálánál kitünőbb vezetőt nem is találhattak volna. És bár utolsónak említettük fel, — ezt csak a sorrend szükség szerű törvénye hozta, — bátran megillette volna az első hely is.

Martonos népét a paprikatermelés segítette ki a gazdasági válság zavaaraiból

Illusztrációk a képes mellékleten

Bácskai lomhasággal dőcög a helyi vicinális Martonos felé... már ahogy közeledünk a faluhoz, szokatlan, új kép tárul a szemlélő elé. A tarlós búzaföldek, a kukoricaszár kopasztól tarkáló üres szántók helyett élénk, piros-pettyes földek szelődnek a csodálkozó utas elé. Azt hiszi az ember, hogy a mező valami nagy Katicabogár pettyes háta. Pedig nem más az, mint a martonosi paprikaföldek.

Egymagam szállok le az élettelen állomáson... ásitva fogad a széles napsugár szinte ringatva kigyózik előttem, mintha szeretne engem is magához rántani, messze vinni valami mély álomba. Ebből a nagy, méla csendből szinte kihívóan kérkedik, szembetűnően mutogatja magát, mindenhol kacérkodón kandikál ki a nagy, egészséges élet szimbolikus színe: egy mindent átfogó, minden szintelenséget meghazudtoló pirosság, a lüktető élet, a lankadatlan szorgalom, a termelő erő zászlója ott lobog, ott izzik a meleg napfényben, minden martonosi házon hirdelve az emberek értékes munkásságát. Ez a nagy, piros zászló a martonosi házakon nem más, mint a termelők füzére fűzött piros paprikája, amely hangos hirdetője a martonosiak buzgó szorgosságának.

Minden martonosi ház falán, vagy az udvaron felállított oszlopokon ott függ az idei év munkájának az eredménye, számtalan füzér piros paprika, mint valami égő szőnyeg.

A falu belterén azonban már nincs meg ez a szemnek jól eső friss szín, mert itt a gabonatermelők, a kiscsászák háza sorakoznak csendes egymásutánban szomorú látványt nyújt az udvaron a szegényen tömött görék tátonyása,

a kukorica nem fizetett jól Martonoson és a gazdák vigasztalanul nézik a jó terméstől

máskor duzzadó göréikat, amelyek most csak nagyritkán, ha félig teltek.

Felkerestem Werner Mihály plébánost, ezt az izig-vérig igaz embert, hogy a martonosi viszonyokat esetelje pár vonással. Szíves örömmel siet kérdéseimre felelni és a beszélgetés során mindjobban kidomborodik, hogy a martonosiak gazdasági helyzete nem is olyan szomorú és reménytelen, mint a többi ilyen falukban. A paprikatermelés nagyon jól vágott be az idén — meséli Werner plébános — és ennek köszönheti Martonos népe, hogy elkerülte a nélkülözéseket, mert

a paprikának a feldolgozása annyi munkát ad, hogy az összes martonosi munkásoknak munkaalkalmat adott egész télre és

megmenekültek a munkanélküliségi gondoktól. Az egyholdas paprikás jobban áll, mint a négy, öt holdas búzát, vagy kukoricát termelő gazda. Így bizony az összes fölművesek a paprika feldolgozásával keresik majd meg a télire valót, mivel a gabonatermeléssel ezt nem bírták volna megkeresni.

A nép meglegedett — meséli Werker plébános — örül a jó paprikatermesnek, s

ma már Martonoson többet ér egy hold paprikaföld, mint három hold gabonát termő.

De egy baja van a martonosi gazdának, nem akarja belátni, hogy a paprika sokkal kifizetőbb, mint a gabona, benne van az a csökönyös, megátalkodottság, amit még a nélkülözés sem tud kiverni belőle. Komor magyar fejek, nehezen hajlanak a kényszerítő, nehéz gazdasági életben, kitanaknak a munka „csakazértisnél”, még ha összeomlásukat is jelenti.

Werner plébános nemcsak, mint egyházfő ve-

zeti a martonosiak lelki életét, hanem mint a katolikus népkör elnöke kulturális téren is irányítója és szellemi vezetője is. Igaz emberként a szeretet magját hinti és veti az emberek lelkébe, gyomlálja a gatzót, a bűnös és rossz érzelmektől, igaz lelkületű és erőben egészséges munkásokat ad az emberiségnek és az országnak. Sok ilyen emberre lenne szükség, aki csak a fejlődésre, építésre, alkotásra buzdítja és neveli hiveit.

Nagy segítői ebben Kriszt Dezső helyettes igazgató-tanító és Schwartz Antal tanító, akik a jövő nemzedék eljövendő tagjaiban vetik el azt a magot, aminek a gyümölcse az emberi jóságban és szeretetben fog megérni.

Martonos csendesen él, fejlődik, gyarapodik. Paprikatermelése biztos jövőt, megélhetést és megelégedettséget ad polgárainak. Erőben, gazdagságban magához tért és megindult azon az úton, amelyen lassan beérkezik az életképes faluk sorába.

Váruy Tivadar.

Bencz Boldizsár:

Ecce homo

Milliók és milliók harca ma a:

Pérez, hogy belőle fakadjon

uj, új nyomorúságra még

millió élet.

Ha zörög a kincs szekér

öreg, fiatal letérdel előtte:

„Mi atyánk Isten, ki vagy a Pérez...”

mohón kapnak utána, de az

uttestre zuhan csörömpölve egy tör...;

„Szenteltesék meg a te neved”

Vér.

Kenyér harc és halál

milliók örült vad tánca érted.

„Jöjjön el a te országod”

bömbölik kórusban a nyomorultak,

akik a pénzért a tör után nyultak.

„Legyen meg a te akaratod”

Átok.

Uj sarjak ős átka viháncol

egy céda pénzimádó szívében.

Kell a pénz és hull a pénz halál hőrög,

mert élni akar egy céda asszony,

aki már vár, fűtül

az ucca sarkon.

„Ne vigy minket a kisértésbe”

szól szép apánk ajkáról a tiszta ének,

de míg ők imáikat mondják,

milliók járnak a bolondját

pérez és vér zenéje mellett.

Ez az élet. Cifra, de bus komédia,

elmulni lángoló véres sebbel.

Letűnni a bűnös és véres harc után,

mint az augusztusi olajos égen

szembekötődött játszó csillagok

szerte hulló fény szilánkjai.

Mert milliók és milliók célja ma a

Pérez. A pénzért eladni mindent,

a pénzért megtagadni mindent;

Hitet. Vallást. Fajtat. Hazát.

Becsületet és az Istent...

— Ecce homo!

Hazudtunk mindent

Még itt él a szívében

a régi nyárvégi emlék.

A csökos valóság. S mintha

most lett volna.

Pedig már tüze sines az őszben

a csöknak. S a télen talán

eszünkbe jut egy viharos, sáros este

Kanizsán.

Ma még mosolygunk.

Ma még van, akít szeretünk.

Es holnap. Holnap sírásra görbül a szánk.

Valami fáj.

Valami fáj. Talán a tavasz.

Valakit a tavaszban felejtettünk,

akít szerettünk. Akik

mi voltunk.

S ha jön még egyszer a nyár,

már azt sem tudjuk, amit tudtunk,

csak érezzük. Hiszen mindent,

mindent hazudtunk.

ÁLMOK

Irta: CSOMORKÁNYI PÁL

A lelkiélet csodálatos titkairól beszélgettek. Telepátia, okkultizmus, pszichopatológia, — hangzottak a különös értelmű szavak, inkább csak egy tudománytalanul, hiszen az uradalmi kasznár, a járásbíró, meg az árvízszabályozó mérnök valamennyien együtt is vajmi keveset tudtak e fajta misztikus dolgokról. Antoni ur, a bíró, hamarosan igyekezett leegyszerűsíteni a nagy és zavaros problémát.

— De maradjunk csak uraim az egyszerű tapasztalt tényeknél, — mondta. — Maradjunk az álmoknál. Hányszor ébredtünk már rémült csodálkozásával, ha eszünkben maradt az álmunk. Én egyszer azt álmodtam, hogy meghaltam, eltemettek és a sírban életre ébredtem. A koporsóban nem volt sötét, hanem szörnű világozás, mintha az agyvelőmből egy ivlámpa-kolosszus fénykedett volna keresztül szemfedőm csipkéin. Sokáig jajgattam, aztán, úgy rémlik emlékeimben: csókoltam a síri fényt; majd boldogan énekelni kezdtem. S ekkor megszöregteték a koporsót. Abrisné, derék háziasszonyom ébresztett föl késő reggeli álmomból... Uraim, azóta lelkem titokzatos fényforrása egyetlen lehetőségre világít: arra, amelyik Abrisné szállásadó birodalmán belül van. Nem akarom, talán soha nem akarom otthagyni azt az öreg legényszobát. Abrisné a halálból ébresztett föl...

Megmosolyogták a babonás konzekvenciát, de a kasznár komoly tekintettel révedezett a halkán ürülő boros poharak fölött. Megszólt:

— Ertem önt, bíró ur s egész komolyan fogom föl az érzését. Nekem is volt olyan álmom, aminek következményeit őrzöm. Ötödik éve már, hogy nem járok körvadászatra, pedig azelőtt, mondhatom, boldog gyönyörűséggel hallihóztam heteken át.

Az urak, a téma és a bor hatásában, eleven érdeklődéssel biztatták, hogy beszéljen, s a szűkszavú ember most élénk izgalomba lendülve magyarázta a körvadászataira végzetes hatású álmot.

— Vadászataim történetében, hála Istennek, különös szerencsétlenség soha nem fordult elő. Golyó nem tévedt emberbe soha. Vad nem támadt rám, sem társaimra, sőt a kocsiról sem estünk le a nehéztalú lakomák után. Nagyszerű izgalmakat ígérő vadászatokra mindig olyan nyugodt biztosságérzettel és gondtalan jókedvvel indultam, mintha ur lakodalomba mentem volna. Csak jókedvű vadásztörténeteket olvastam és nem is gondoltam soha tragikus lehetőségekre. S mégis, egyszer olyat álmodtam, ami a legegyszerűbb s legelfogadhatóbb álommagyarázati elmélet szerint sem háborgathatta volna meg másként az én erős, egészséges alvásom, hanem csak azon az ugynevezett ténybeli alapon, amelyik egyszer, talán nagyon is valaha, az ember emlékezetébe ragadt. Az én vadászmultamban nem volt ilyen ténybeli alap.

Ittak.

A kasznár belehajította erős fejét a nála oly szokatlanul lelkes hangulatba.

— Akkor azt álmodtam, hogy Bissingen ömeltőségemnél a körvadászaton a fához kötöztek a hajtók. Szokás volt az akkori szórakozásainkban: a legszenvedélyesebb vadászt fához kötöztek, elébe hordták a legjobb ételeket, italokat, fegyverét elvették s ő lakomázhatott órákon át, csak éppen nem vadászhatott. Így engem is odakötöztek. Nevettem és arra gondoltam, hogy másnap a sárréti főispánt kötöztetem fához. De nagyon keveset nevettem, mert hirtelen és egyszerre mindenfelől belémvágódtak a golyók. Ősém, sógorom, gyakornokom, Schweiger nagybérlő, a gróf ur, a szomszéd baronessz, az exportminiszter, sőt a soha nem lövő szabdkörműves orvosprofesszor is valamennyien belém lövődöztek. Egyik golyó a combomat szakította, másik a gyomrom, némelyik meg a szívembe, vagy a homlokomba csapott s úgy áradt belőlem a vér, mint a száz helyen lékelt hordóból az ital. És minden sebem szörnűségeken fájt. Olyan voltam ott, uraim, mint Szent Sebestyén, akít hajdan a Louvreban láttam egy halvány képen.

... A vidéki vendéglő pállott őszi melegében így folyt a csöndes beszélgetés. Katalin, az italhordó leány, bort vitt az uraknak. Elballagtak az esteli órák. Sárhelyen legördült a színházi függöny és lassanként megzavargodott a Fekete Sas belső képe. Eljött a primadonna és eljött a legragyogóbb doktor: az ifju banktitkár. Kálmán cigány, a főprimás, fölzendült bandájával. Az este fölragyogott s megfáradtak az agg boltívek. Nőtlen ifjak és javitha-

tatlan aggregények startoltak, hogy elinduljanak a mánor dionizoszi szekere nyomán.

A kasznárék is, benn a sarokasztalnál, hamar megfélekedtek a lelki rejtélyekről. Valaki a másik asztaltól átbeszelt hozzájuk, hogy így az öreg kó-mikus, meg egy a fiatal felesége... Nevettek.

— De hol késik Humor Dóri? — esendült a mérnök jókedvű hangja.

Az ám. Hogy nem jön már, aki hiányzik a törzsasztal mellől: Sebess Adorján ur, a polgári iskolai tanár s ezenfelül az Alföldi Tárogató felelős szerkesztője, a sárhelyi Mark Twain, — a Humor Dóri.

— Délben láttam a hivatalban, — szölt a bíró. — De... olyan különös volt: kedvetlen, fanyar-képű, amilyenek még sohasem láttam. Valami baja lehet.

— Baja? De hiszen elviccel az maga mellől minden bajt.

— Ihol-e! Már jön is.

Adorján ur csakugyan vonult már befelé, keresztül a termen, odaköszönt minden asztalhoz, de még csak nem is mosolygott, hanem fáradtan leült a barátai közé. Azok csodálkozva nézték. Mi lehet ezzel?

— Tán beteg vagy, öregem? — kérdezte valamelyik.

Humor Dóri az eléje tolt pohár után nyult.

— Soha életemben nem voltam még szomorú, csak ma. Olyan álmom volt az éjjel és aztán meg olyasmi történt odahaza, ami egészen összerázta az agyvelőmet. És nem megy ki az eszemből... Egész nap kinez.

Ivott.

A mérnök, a bíró, a kasznár megdöbbsent tekintettel villantak össze: mit? hát ez is evvel jön? az álmával? És éppen most, amikor ők is az álmok titkain vergődtek itt...

— Nos, itt van a telepátia! — ütött az asztalra Somogyi mérnök, — de a kasznár, eselt gyanítva, a szerkesztő felé hajolt:

— Te Dóri. Nem hallgatództál te az imént itt valahol?

Dóri azonban észrevehetően másfelé járt a gondolataival s figyelembe se vette, amit amazok beszéltek. Csöndesen megszólt:

— Álmodtam, kisgyerek voltam, éppen akkora, mint most az én kisfiam és éppen olyan voltam, mint ő. És képzeljétek vele játszadoztam az udvarunk homokjában, vele a fiacskámmal, én, a kisgyermek. Apró kezeink a hidegtől kivörösödtek, úgy vajtuk a homokot.

— Nagyon hideg van, Putyi, — szöltam én és mind a kettőnknek kicsordult a könnyünk.

— Megálj, majd meleg lesz mindjárt, — vaggotta ő és beszaladt a háza. Kihozott egy pálinkás butykost, az én mostani butykosomat, teli pálinkával és akkor inni kezdtünk, fölvaltva. Nagyon hamar lerészegedtünk és összevesztünk a pálinkán. Összeverekedtünk. Téptük, martuk egymást. Egyszerre Puty, fölsikoltott és rémülten elugrott előlem. Reszketve bámult rám.

— Mi az? — kiáltottam. — Nem mersz tovább?

— Nézd... nézd, — dadogta ő. Kabátkájából kivett egy zsebtűkröt és elébem tartotta.

Belenéztem: galambosz voltam és könnytől maszatos gyermekarcamon három-négy helyen is, patkzott a vér. Fölzokogtam...

A feleségem fölrazott álmomból. Ijedten hajolt az ágyam fölé. Mi az? Ugy sírsz, mint a gyerek. Mit álmodtál? Csupa könny az arcod.

Alig birtam kielelni magamból a hallatlan lelki-fájdalmat. És alighogy elkezdtem mesélni Marim-nak, hogy mit álmodtam: egyszerre följjadul a fiu: Putyi. Odaugrok az ágyacska-jához. A gyerekek eltorzult verejtékes arccal vergődik, nyöszörög.

Rémülten fölcsokolom kegyetlen álmából. Ő, ahogy nagyhezen magához tér: ráammered egy pillanatra, aztán elhunytja a szemét, összeszeszi két kezét és szepegeve imádkozni kezd: En Istenem, föl-ébredtem. Te örködtél én-fölöttem...

Es most jött az a perc, ami úgy összerázott, mintha Isten ütött volna ökölrel a házamba: Kinyílt az ajtó és belépett a cseléd, kis tálcán hozta az én szokásos reggeli konyakomat. Putyinak szívében akadt az imádság. Sikoltva leugrott az ágyáról, neki egyenesen a lánynak. Lekapta a pálinkáspoharat és vad dühvel a padlóhoz csapta.

Megdermedve néztük. A gyermekből fölszakadt

a keserves, hosszú zokogás. Odatántorgott az any-jához...

Mire lecsillapult, csak arra emlékezett már, hogy valami irtózatosat álmodott a pálinkáról.

En... én tudom, mit álmodott. Azt, amit álmodtam, bizonyosan azt... De, hogy lehet ez?!

... Mindnyájan a saját gondolataink zavaros mélyébe süppedtek. Ugy ültek ott a Titok árnyában, mint félnék gyermekek az alkonyati szoba mélyén.

Őszi virágzás: kacérkodás a hallállal

Ősz tüze száguld át a határon
csókunk fáklái nagy lánggal égnek,
kacajod hintáz, örömöd perzsel,
felbugyborékol most millió virág
s égő szerelem vándorló diákja
megyek, megyek a messzeségnek.
Őszi tűz eget, sistereg széjjel,

hegyekre, rétre, házakra, fákra,
erdők aranyban s vérben kavarnak
őszi virágzás viharzik széjjel
s kacag kacéran a güdrök mélyén
hüvösen, fázón bujkáló halálra.

Csuka Zoltán

Szombori riport

Az autobus a sztapári hidról legördül és mintha megvadult volna úgy rohan egy ideig a döcögős uton. Ennek a magyarázata az a nagyszerű műút, mely a vámházig visz. Azután, a legjobb a fogakat összeszorítva ül, közben jól megkapaszkodni, mert beértünk a szombori flaszterre, amely messze földön híres a „macska fejeiről”. Beszélni ezen a szakaszon nagyon veszélyes, mert a zökkenéseknél a nyelv megrövidülhet.

Szombor a felfordulás városa. Már hetek óta fel vannak szaggatva a főutvonalak és a várvavárt új, jó ut a lucaszék módjára igen lassan készül pedig sokan dolgoznak rajta. Ugy látszik pont ez a baj: egymástól nem félnek a munkához. Vannak Szomborban emberek akik elhiszik, hogy 15-ére készen lesz minden.

Az új templom mindkét tornyából egy-egy csigatartó gerenda nyulik ki. Itt is nagy renovalás folyik. A jobboldali tornyon ácsok kopácsolnak. Az órák összeveszhetnek: mindkettő más időt mutat — hetek vagy hónapok óta — állva.

Szombor sohasem volt túl forgalmas város, de most a forgalomról mint olyanról nem is lehet beszélni. Amióta a székhelyi jellegű elvesztette megszűnt a vidékiek inváziója. Csak a szombori járásbeli ügyes-bajosok járnak még be. A színház előtt egész autobus park van. Mind a szombori járásból valók, csak éppen a Szrp. Miletiesi és palánkai jöhetnek messzebből. Itt van egy kicsike kis forgalom.

Nagy szenzációja Szombornak az első női betörő vezérnő. Mindenütt erről folyik a szó, az összes ismerősök ezzel fogadnak:

— Na mit szólsz a Dusihoz? Hát nem érdekes? Ki hitte volna? Na hogy ez a Dusí? ésigyovább — alig győz az ember mit szólni hozzá.

Délelőtt 10 óra tájban egy repülőgép jelenik meg a város fölött. Mindenki felfelé néz. Látszik, hogy ritkán kerül Szombor fölé ilyen alacsonyan mert különben nem bámulná az egész város. Bezzeg Noviszádon nem is hallják már a zugását.

A párisi uccában lévő Lutz féle vendéglő azelőtt tömve volt. Most alig van két asztalnál vendég. Bresztováciának lehetnek mert a betörő elfogását mesélik.

A sarkokon ott füstölnek a marónisító kemencék. A hivatalos ősz itt van, ami abból is látszik, hogy a városháza tornyán keringő tűzoltó tovább marad a napos oldalon.

Az autobus a városon kívül egyszerűen megáll és nem mutat nagy hajlandóságot a továbbmenésre. Amíg az uton ácsorgunk, egyfogatu kocsin vonulnak jó étvággal az ebéd irányában a szombori vadászok. Ugy látszik sok a vad, mert egy nyulat el is vesztek a kocsiból. A keresésük is szórakoztat bennünket s gyorsabban mulik az idő.

A nap szépen süt, de a hideg szél elveri a melegét az arcról.

Végre berregni kezd a motor és mi a szombori tornyok bucsupillantását viszonzva odébb állunk — a következő defektusig.

Tesvér.

Ifjúsági rovat

Cetvadászok útján

A tropusoktól a Jégstengerig

A cethalászok világát rendkívül érdekesen írja le Aage Krarup Kilsen norvég orvos „A tropusokon át a Déli Jeges Tengerre” című könyvében.

Egyszerre csöppenünk bele a cethalászok világába, úgy mint azt egy fiatal orvos látja, aki hajóra száll, a három norvég cetvadászváros: Larvik, Tönsberg, Sandeford egyikében, hogy a trópusi vizeken keresztül lemenjen a déli sarkvidék Jégstengerébe, ahol Dél-Shetland és Dél-Georgia között minden évben november végétől április elejéig folyik a cetvadászat a Norvégiából kiindult expedíciós hajókkal. Egész kis flotilla ez a cetvadász-társaság, mert a közel tízezer tonnás anyahajók hajóknak a felszerelése óriási költséggel és még nagyobb körültekintéssel jár, mert hiszen attól a perctől kezdve, hogy a hajó elhagyja Délamerika partját, mintha csak nagy időre bezárultak volna mögötte a világ kapui. A hajó egészen külön kis világ és csak a maga erejében bízhatik. Ezért végtelen fontos már a hajók felszerelésénél a legkisebb apróság is, hiszen megeshetik, — és a „Solstreif”-nél (Napsugár) a hajónál, melyen Nielsen mint az expedíció orvosa szolgált, meg is esett — hogy mikor már az expedíció szerencsésen utra kelt és a hajózási irodákban a sok hajósa és látásfutás után ismét a jótékony nyugalom tért be, valamelyik boldogtalan alkalmazott a homlokára üt és kezét az ég felé nyújtja, mert eszébe jutott, hogy egy kicsiny, észre alig vehető láda még a raktárban maradt Nagy gonddal és sok fáradtsággal szerelték fel az expedíciót és mindez hiábavaló, mert az elfeledett ládában a szigonyágyuk fontos alkatrészei hevernek, amelyek hiján akár mindjárt az egész expedíciót abba lehet hagyni. Ebben az esetben az alkalmazott szerencsére még idejében csapott a homlokára és a fontos ládát még egy másik hajóval utána lehetett az expedíciónak küldeni.

Kalandos szénfelvétel

A „Solstreif” útja, amely ezzel a kis incidenssel kezdődött, eléggé kalandos volt. Cardiffba a fenyegető nagy szénstrájk idejében értek s éppen csak annyi szén tudtak felvenni, hogy azzal idejében kimenekülhettek az angol admirális szénkiviteli tilalma elől és eljuthattak a nyugatafrikai Dakarba, ahol újabb szén kaphattak. Dakar és az ottani embertípusok: a közönséges néger, a felkapaszkodott félcivilizált néger kereskedelmi alkalmazott, a mulatt, az Afrikába került fehér férfi és fehér nő, a sorsától ide-oda vetett mindenféle kalandos természetű ember leírása a könyvnek egyik legragyogóbb fejezete. Ekehjelm, az előkelő származású svéd világcsavargó alakja valódi kis novellisztikus gyöngy.

Dakarból Montevideoba indult a „Solstreif”, ahol a vadászajók várják, de géphiba következtében kénytelen Rio de Janeiroban kikötni és könyvben érdekes fejezet következik a brazil nappalokról és éjszakákról. Három hétig tartott a géphiba kijavítása és ezután a cetvadászok meglehetősen késéssel indultak a pálmáktól a sarkvidéki jégig. Riot elhagyva, a fehér trópusi öltözetek hamarosan lekerülnek az emberekről és a hajóládákból előveszik a vastag téli holmit, mert a trópusi napot felváltja az egyre erősödő hideg, hiszen már karácsony közeledik és a Falkland szigeteken a hajó még felveszi a többi társai számára szánt karácsonyi póstat is.

Falkland szigetét elhagyva a cetvadász hajó csakhamar az uszó jég előréseivel találkozott. A tenger e tájairól nincsenek pontos térképek és a hajózás elég sok veszedelemmel jár Dél-Shetland környékén, ahol a bálnavadászat az utolsó két évzredben öltött csak nagyobb méreteket. Érdekes azonban, hogy már a legelső angol kutató expedíciók, melyek Dél-Shetlandot a múlt század első negyedében birtokba vették az angol kormány részéről, nyomára bukkantak a régi cetvadászok emlékeinek. Ezek a cetvadászok azonban időközben

ismét feledésbe merültek és csak az a körülmény, hogy a bálnák északról lassan eltűntek, terelte a figyelmet a déli sarktenger vizei felé.

Deception kikötőjében

A „Solstreif” pontosan karácsony estére érkezett meg Deception kikötőjébe, ahol a többi cetvadász horgonyzott és ebből az egykori tüzhányóból alakult természetes kikötőből indultak el hadműveleteikre a cetvadászok. Annak a bűznek, — olvassuk Nielsen könyvében — amely az embert Deception kikötőjében fogadja, párját nem lelhetni az egész világon. A sok különös szag közül, amely itt találkozik ad egymásnak, egy sem tesz túl ama gázoknak a bűzén, amelyek megfertőzik a levegőt, amikor egy-egy félig oszlásnak indult, léggömbszerűen felfúvódott cetet felvágunk. A kitűnő keskeny bejáróján, amelyen a régi cethalászok idejében csak kis, nyitott bárkák keltek át, melyek a jégzajlás és a folytonos viharok ellenére is kimerészkedtek a dühöngő tengerre, hogy ott kézi szigonyokkal va-

dásszanak a cettek, most naphosszat erős, hétszáz lóerejű gépekkel s a vadászat céljaira szigonyágyukkal és robbanó gránátokkal felszerelt kis gyorsjárású gőzösök járnak be és ki. Ezeknek nagy anyahajói, melyek utközben Norvégiától ideig tartó támaszott, kombinált teher- és személyszállító hajóknak látszottak, a megérkezés után néhány óra alatt nagy füstökádó, gőzt prüszkölő és lármás fagygyufafeldolgozó gyárakká alakulnak át. A cetből mely kora reggel még a tengerben lubickolt, estére tiszta, aranyfényű olaj lesz, melyet fémtartályokba csapolnak. Egy megtöltött hajórakomány hatvanhetven millió (norvég korona) értéket képvisel, egy bálna átlag tizenötezer korona.

Kint a parton is serény munka folyik. Harminchat tízezer-tízezer literes főzősajtóval nyomják ki az utolsó olajcseppeket is a szalonnájuktól megfosztott fejten és farkatlan cethullákból. De élnek itt az állati élet is. Gazdag és sajátos madárvilág van itt, közöttük a kacagtató pingvinek egész városa.

Mikor itt véget ér a cettek húzása, a vadászok még délebbre mennek, Port Lockroyba, amely még dusabb vadászterület. Ez már a hó és jéghegyek zord vidéke, ahol a fókák uralma kezdődik. Ezeknek és a madárvilágnak az életéről, valamint a cetvadászatnak legtöbbször egyhangú, de nagyon sokszor igen érdekes epizódjairól, a kiállított veszedelmekről és a nyert örömeikről nagyon színes és mindvégig érdekes képet ad Nielsen könyve, amelyet néhány igen érdekes kép is díszít.

Technika és tudomány

Óriáshidak

1927 óta épül s most készült el a világ legnagyobb függőhídja, amelynek fesztávolsága 1067 m és Manhattan északi részét köti össze a Hudson felett Newyerseyvel. A hidnak két, egymás felett levő utastje van, az alsón a közúti vasutak, a felsőn pedig a gépkocsik és a gyalogosok fognak közlekedni. A roppant hídtestet 90 cm átmérőjű kábelek hordják. Lehorgonyzásuk a newyorki oldalon nagy betonömbökben, a másik oldalon pedig a sziklában történik. A kábelek hatalmas, 180 m magas, portálszerű pylonokon nyugszanak, melyek acélszerkezetét, védelméül az időjárás ellen, betonnal és gránittal fogják borítani. Súlyuk 37.000 t. A hidat Otmar H. Amman zürichi mérnök tervezte s ő vezeti az építés imunkálatokat is.

Ezzel kapcsolatban említést érdemel, hogy Európa legnagyobb függőhídja a kölni Rajna-híd, melynek fesztávolsága 315 m. Fesztávolságerekordok tekintetében megemlíthető még a 180 m-es plougastel-i iv-híd, Brest mellett, a hellgate-i hid, Newyork mellett (297.9m), továbbá az épülő newyorki Kill van Kull-híd (511 m) és a sidney-i kikötő ugyancsak épülőfélben levő hídja (503 m).

Egy nagy áruház villamos berendezése

A berlini Hermannplatzon nemrég építették fel a város egyik leghatalmasabb áruházát. Az épület 8200 négyzetméteres telken létesült, két pinccemelet és hét földfeletti emelete van, magassága 32 m. Főhomlokzatán két 56 m magas, egyenként négy emeletes torony ékeskedik. Az épület helyiségeinek munkaterülete 72.000 négyzetméter, a beépített tér 340.000 köbméter.

Az épületkolosszus világítását, fűtését és hajtóerejét teljesen egészében villamosáram szolgáltatja. még pedig hat, egyenként 800 kilowatt teljesítményű transzformátor útján; az összes elektromos teljesítmény tehát 4800 kilowatt. A transzformátor-aggregátum két különálló részből áll, akként, hogy az egyik rész defektusa esetén a másik azonnal bekapcsolható. Az áramszolgáltatás zavartalanságának biztosítására egy nagy akkumulátortelep áll rendelkezésre, mely a városi hálózat áramzavara esetén az épület világítását nyolc órán át képes ellátni.

Az épület architektúrájának kidomborítására a külső világítás izzócsovekkal történik. A kirakat és a belső helyiségvilágításról kb. 60.000 izzólámpa — közöttük 700 nagyméretű izzót — gondoskodik.

A motorikus berendezés különböző nagyságú elektromotorokból áll a felvonók, mozgólépcsők, hűtő- és szellőztető berendezések üzemen tartására. Villamoskonyha is van az épületben, melynek óriási takaréktűzhelye kizárólag villamossal dolgozik. Azonkívül a termoszekevényeket, kávépörkölőgépeket, füstölőberendezéseket is villamossal fűtik. Az áramot elosztó vezetékhalózat mintegy 500

km hosszú s az épület tervezésénél a legalaposabban átgondolták a vezetékhelyezés minden részletét, úgy hogy huzalok, zsinórok sehol sem zavarják a berendezés harmoniáját. A forgós kapcsolók helyett csukló-emelő kapcsolókat alkalmaztak, melyek jobban beilleszthetők a helyiség miliójébe.

Az erősáramu berendezésen kívül kiterjedt gyengeáramu hálózata is van az óriási épületnek. Telefonhálózatába 15 fő- és 170 mellékállomás van bekapcsolva. A hírközlő és jelzőberendezést egy nagyteljesítményű rádióállomás egészíti ki.

Vasuti kocsimosógép

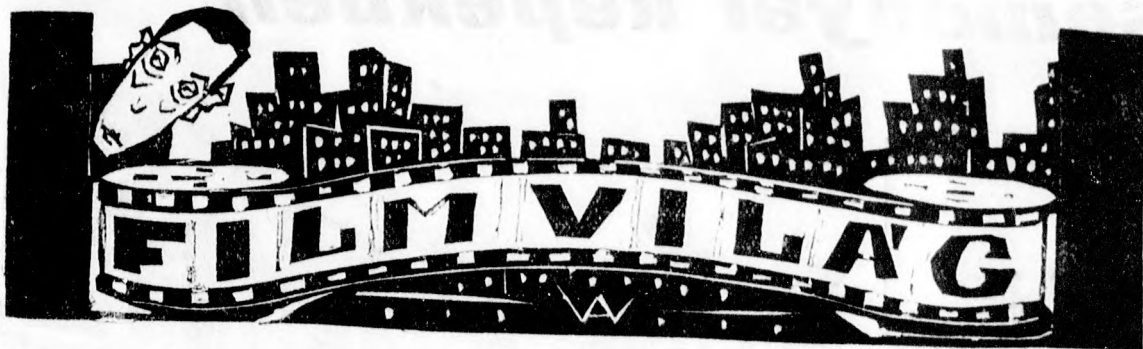
A Baltimore—Ohio vasutnál érdekes újrendezésű tisztítóeszközök működnek, melyek mindegyike ötfőnyi személyzettel napi nyolcórás munkaidő alatt 100 kocsit tisztít. A vágánypár két oldalán egy-egy vastartó van s mindegyikre három-három kefehenger van erősítve, melyek percenként 300 fordulattal forogva tisztítják a kocsijuk állított kocsit. Rugók szorítják a hengereket a kocsi oldalához, úgyhogy azok követhetik annak szabálytalan profilját. A kefék előtt vízfecskendők vannak; mögöttük pedig egy második hengerkefe-sorozat dolgozik, mely oxálsavdattal dörzsöli a kocsi oldalát. A vagon alját nagynyomású vizgőz- és nátronlugsugárral tisztítják. Ugyanez a munka kézzel végezve 11 embert vesz igénybe, akik ily módon egy óra alatt egy kocsit tisztítanak meg.

Öntvénytisztítás nagynyomású vizsugarakkal

Amerikában egy idő óta nagynyomású vizsugarakkal tisztítják az öntvénydarabokat. A 30 atmoszféra nyomású viz, három fecskendő segítségével 14 óra alatt tisztít olyan munkadarabot, melynek más módszerrel való tisztítása 300 órát vesz igénybe. Maximálisan 120 tonna súlyú öntvényeket tisztítottak meg ezen a módon hihetetlenül rövid idő alatt. Az eljárás gazdaságossága az öntvény bonjolódottságával nő. A tisztítási költségek, más eljárásokhoz viszonyítva 50%-kal kisebbek.

A pilóta szerencséje.

Egy francia pilóta nemrég a balesetek egész sora után érkezett épen maradt repülőgépen a földre. Leszálláskor a lemenő nap sugaraitól elvakítva nem vett észre egy villamosvezeték oszlopot és eldöntötte. Amikor sikerült gépét egyensúlyba hozni, egy zsufolt közúti kocsi akadt. Itt is sikerült neki gépével a szétrombolt vezetékoszlopból kikászálódni. Végül aztán belesodródott a telefonvezetékbe, lerántott néhány száz méter sodronyt és ledöntött egy telefonárbócot. Amikor gépével végre földre érkezett, párdúcgrással kiugrott és megszókött. Néhány száz méter távolságban, amikor fulladozva meg kellett állnia és visszazépett, elképedve állapította meg, hogy a gép nem robbant fel és nem égett el, mint ahogy biztosra vette.

Az új Jannings-film: „Az istenek kedvence”

Emil Jannings, mint Winkelmann kamaraénekes (és Winkelmann kamaraénekes mint Othello), mellette Renate Müller, mint a kamaraénekes felesége. Berlinben most mutatják be Emil Jannings legújabb hatalmas filmjét, amelynek a címe „Az istenek kedvence”. Jannings ebben a filmben egy hőstenort játszik meg, aki a hangjával egyik nőt a másik után hódítja meg, míg végül is saját belső lelki

egyensúlyát veszíti el. Mikor végül a hangját elveszíti, pályájának vége szakad s ekkor visszatér a nőhöz, aki az oldala mellett állott s hűséges maradt hozzá és mellette találja meg a nyugalmat s az elvesztett boldogságot és — elvesztett hangját is. A kitűnő UFA film az idei szezonban a Dunabánságban is bemutatásra kerül. (Foto Ufa).

Mi újság a filmvilágban?

A nagy amerikai konzervgyárak híresek arról, hogy a disznó legkisebb porcikáját is fel tudják használni a konzervgyártásnál. A hangos film azonban még a konzervgyárosokon is tulesz, mert még a hangot is konzervbe tudja rakni. A mozilátogatók többsége azt hiszi, hogy a hangos vásznon reprodukált hangok felvétele egyidejűleg történik. Ez a felfogás nem állja meg mindig a helyét. Ha valahol robbanás történik, úgy azt hangos filmen megörökítik, úgy a hangos felvételt erről elteszik „konzervbe”, mert egy ilyen robbantást ki tudja mikor lehet ismét használni. Gyakran halljuk a közönség kacagását egy színházi jelenetben, de a laikus nem is sejti, hogy a nevetést esetleg hónapokkal előbb örökítették meg, mint magát a filmet, amellyel azután egyidejűsítve lett. Cecil B. de Mille, a híres Metro rendező kijelentése szerint nemsokára nagy „hangtárak” fognak a stúdiók rendelkezésére állni, hogy abból merítsék szükségletüket, oly hangeffektusokban, melyek megörökítése különben nehézségekbe ütközik.

Amikor a komédiást megtréfálják. Stan Laurelnek kis fiuk született. Mialatt a népszerű Stan izgatottan várta a híreket egy hollywoodi kórház előcsarnokában, valamelyik tréfás jómádár ellopta a Stan tulajdonát képező Ford autót, mely a kórház előtt várakozott gazdájára. Stan megbocsájtotta a rossz tréfát, mikor hallotta, hogy egészséges fiu gyermek atyja lett.

A kövér Fatty vette át Andre Berley híres francia komikus, ki 300 angol fontot nyom. A legkövérebb moziszínész most szerződött le a Metro stúdiókhöz, hol Molnár Ferenc „Olympiájának” fran-

cia változatában vállal szerepet. Nagy sulya dacára a színész igen ügyes táncosnak bizonyult, aki akrobatát megszegyenítő könnyedséggel járja el a legkomplikáltabb modern táncokat.

Molnár „Olympiáját” most egyszerre három nyelven gyártják a culver citybeli Metrostúdiókban és pedig németül, franciául és spanyolul. Természetesen minden változatban más-más színészek jutnak szóhoz. Említésreméltó, hogy Egon von Jordant, a különösen kitűnő színészt, a Metro Stúdiók nem találták alkalmasnak „Kovács kapitány” szerepének eljátszásához és ezért Theodor Schall, az ugyancsak jeles német színész veszi át ezt a szerepet. Theodor Schall rekordidő alatt tette meg az utat Európából Amerikába. — Hamburgban a világ leggyorsabb hajójára, az „Európára” szállott, mely 4 és fél nap alatt Newyorkba szállította. Newyorkban repülőgépet várta, mely egyenesen Culver Citybe szállt vele. Hat nappal az európai indulás után Theodor Shall már a stúdióban próbálta Kovács kapitány szerepét. A film francia verziójának női főszerepét Tania Fedor, az orosz származású párizsi színésznő, a Comedie Francaise tagja, alakítja. Érdekes, hogy a filmben nem az „Olympia” nevet fogja viselni, hanem a Renata névre fog hallgatni. Ugyancsak meg akarják változtatni a film címét, mely Franciaországban „Si L'Empereur Savait Ca...” Cím alatt fog bemutatásra kerülni.

Harry Carey, aki nemrég tért vissza egy afrikai expedícióról és jelenleg a Metro stúdióban filmkezik, röviddel ezelőtt Rodolpho Valentino volt házába költözött. Ezen meggondolatlan tette óta, Harry Careynak a sűrű rajokban érkező látogatók békét

nem hagynak. A kíváncsiskodók rendszerint spiritisztákból és egyéb szellemidézőkben állanak, akik Rodolpho Valentino eddig lezárt házához vándorolnak, hogy a népszerű színész szellemét felidézve, híreket kapjanak a túlvilágról.

A Hókuszpokusz Bécsben

A bécsi hangosfilmszezon az idén a Hókuszpokusz című új Ufa tonfilmmel kezdődött, igen kedvező kilátások közepette. A filmet az Apollóban Bécs legszebb és legnagyobb filmszínházában mutatták be, a közönség hetek óta tartó lankadatlan érdeklődése mellett. A bécsi sajtó megdicséri Ueicky Gusztáv kitűnő megrendezését, valamint Lilyan Harvey, Willy Fritsch, Wallburg és Homolka játékát.

Egy értékes filmkópia. Most készült el Hollywoodban Greta Garbo második beszélő filmjének a „Romance”-nak első kópiája. Clarence Brown a Met-

ro rendezője annyira féltette a film első kópiáját, hogy azt senkire sem merete bízni, hanem egyedül szállt repülőgépre és úgy vitte a filmet közvetlenül Newyorkba, ahol rövidesen megtartják a film világpremiérjét.

A „svéd pacsirtának”, Jenny Lind-nek, életét viszi hangosfilmre a Metro és e célra leszerződöttette Grace Mooret, a Metropolitan Opera tagját.

A külföld humora

ENYHÍTŐ KÖRÜLMÉNY.

Ügyvéd (védőbeszédet tartva): És végül is, esküdt uraim, vegyék tekintetbe azt is, hogy védcem nagymértékben rövidlátó, hogy képtelen volt tetteinek a következményeit előrelátni.

A TEHNIKA VIVMÁNYAI.

— Láttá már az új zajtalan babakocsikat?
— Ostoba találmány! Sokkal praktikusabb volna ha föltalálnák a zajtalan kigyerekeket.

VENDEGLÖSI LELEMENY.

— Nézze, pincér: tegnap zöldségleves áll az étlapon. Rendeltem. Ma királynőleves van kiírva. Rendeltem és ugyanazt a levest kaptam, mint tegnap.

— De kérem, nagyságos uram, hát nem lehetnek egyszer a királynők is zöldséglevest?

A születésnap

Két színész beszélgetett az atelier társalgójában:
— Holnap nagy nap van nálunk, — mondotta az egyik. — Családi ünnep.

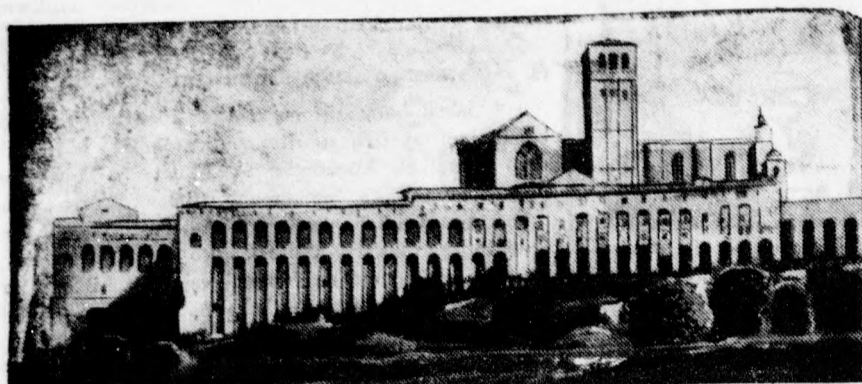
— Miféle jubileum?

— Nem jubileum. A feleségem születésnapja. Ilyenkor mindig bőkezű vagyok. Megkérdeztem tőle, hogy mit óhajt a születésnapjára, mert azzal akarom megajándékozni.

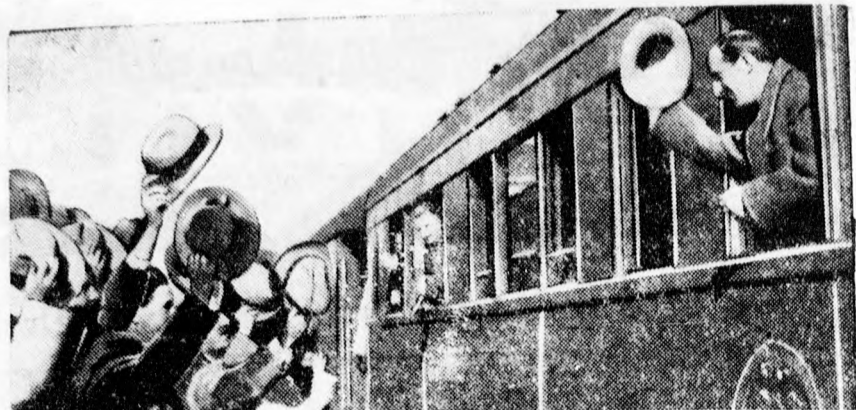
— No és mit szokott ilyenkor kérni?

— Tizenkét éve mindig zongorát kér.

A hét eseményei képekben

Baloldalt: Assisi gyönyörű Szent Ferenc ko-

Jobboldalt: Az Olaszországba utazó Borisz királyt bocsúztatják Szófiában.

A newyorki alvilág harca

Al Capone, Chicago betörőkirálya, Jack Diamond (x), aki ellen merényletet követtek el. Középen: Marion Roberts, Jack Diamond kedvese — Jack Dia-

mond ellen — mint megtört — Al Capone bandája merényletet követett el. Valószínűnek tartják, hogy a merényletben Marion Roberts, Jack Diamond kedvese is részes.

„Mária Magdolna“ esküvője

A világhírű oberammersgaui passziójátékok Mária Magdolnája, Preisinger Hansi, nem lett ugyan filmszínésznő, amint remélte, hanem dr. Kirschner Ottó, a müncheni kutató intézet vezetőjének felesége.

A kanadai repülők fogadtatása Londonban

A croydoni repülőtéren ünnepélyesen fogadták a „Columbia“ repülőit, akik Ujfunlandból Angliába

repültek. Képünk a következőket mutatja: (balról jobbra): Connor hadnagy a pilóta, Levine, aki annak idején ugyancsak a Columbiával repült Európába Chamberlinnel és Boyd kapitány a másik pilóta.

Az athéni Balkán-konferencia

Athénben a múlt héten tartották meg a balkáni államok konferenciáját, amelyen az egymásközötti politikai és gazdasági viszony javításáról tárgyaltak. Képünk a konferencia tagjait mutatja. Középen az ősz szakállas: Venizelosz.

3 szobás modern

4689

Iakások

és üzlethelyiségek Noviszádon a Kraljica Marija bulváron f. évi november 1-ével kiadó. Bővebb felvilágosítást ugyanebben a házban Popovics Daka építész-mérnök irodájában nyerhető.

VEGYEN FEL KÖLC SÖNT!

80% kamatláb mellett Kaphat:

Amortizációs kölcsönt 10, 15, 20 évre
Holdanként prima föld után 4-4000 din.
Váltó kölcsön: 11, 12, 13% mellett 5-10 évi lejáratral
Holdanként 4-5.6000 dinárért folyósít

BANKARSKA RADNJA SUBOTICA
Manojlovićeva 7

Szuboticán jó díjazással

5538

uccai lapárusítókat

felvesz a kiadóhivatalunk
Alexandrova ulica 9. Halbrohr ház

Ötezer élőhalott között Kolumbia bélpoklos telepén

A leprások még családot is alapítanak - A szaléziánusok ápolják a szerencsétlen betegeket

Bogotából jelentik. A lepráról, az ókor és középkornak erről a szörnyű betegségről ma már ugyancsak csak rémábrándokban lehet olvasni. Pedig Európában, Romániában és Oroszországban, de főként Amerikában és Ázsiában még ma is borzalmasan pusztít ez a szörnyű betegség, amelyből nincs gyógyulás a megváltás csak a halál lehet. Délamerika különböző államaiban több bélpoklos telep között a legnagyobb a kolumbiai Agua de Dios telep, amelyen nem kevesebb mint

Ötezer ilyen élőhalott tengeti nyomorúságos életét.

A szaléziánus rend szent hivatása egyik nagy feladatának tekinti a társadalom e számkivetettjeinek gondozását s a Szaléziái Értésítő októberi számában olvassuk az alábbi érdekes sorokat Délamerika egyik legnagyobb leprás telepéről.

A kolumbiai bélpoklos telepek között legrégibb, de egyúttal legtípusosabb és legnépesebb is az Agua de Dios telep, amelyet 1891-ben alapított a kolumbiai kormány. A telep a fővárostól mintegy 100 kilométernyire fekszik és messzi kilométerekig körülötte nincs emberi élet. Természetesen körül van kerítve és kijáratait fegyveres katonaság őrzi.

A hőség rettentő, minden évszakban legalább 35 fok Celsiust mutat a hőmérő

De a leprásoknak annyira megfelelő ez az éghajlat, hogy nem tartozik a ritkaságok közé az olyan beteg, akinek az állapota évtizedeken keresztül nem

rosszabbodik és nem egy leprás 70-80 esztendeig is él. Maga a telep képe nem épen barátságos. Hullámos dombvidéken terül el, itt-ott tamariszkusz zölddel és a lombok alól elő csillannak a betegek fehér házikói. Az épületek, amelyek csupán nyomorúságos viskóknak felelnek meg, összefont bambuszról készülnek, amelyet aztán agyaggal kennek be. A teteje viszont pálmalevelekből készült.

Az új beteg rendszerint nem egyedül vonul be a telepre, többnyire vele jön családjának valamely tagja is. Természetesen a telep azon részén választ magának lakást, amelyben már rokonai vagy ismerősei is laknak.

Ha fiatal, még családot is alapít.

Vagy a bennélő betegek, vagy a leprások leányai közül választ magának élettársat, sőt — bármily hihetetlenül hangzik —

még egészséges lányok is gyakran vállalkoznak rá, hogy feleségül mennek valamelyik bevonuló beteg férfihoz.

amely esetben persze a számukra sisincs többé visszatérés a világba. Érthetővé teszi ezt az elhatározást, hogy eleinte nincsenek szembeszökő tünetei a kórnak, sőt később sem jár okvetlenül vele együtt a test teljes elroncsolódása. Es végre is a leprás mindig jó parti! Van háza, földje, amit a kormánytól kap és amelyet maga munkál meg, sőt napi 50 centavos életjáradékot is ad neki a kormány.

Kolumbia államnak ilyenformán mintegy évi 50 millió dollárjába kerül a leprások eltartása. Ha a leprás nem is dolgozik, akkor is megél ilyenformán.

Reggelenként mindenféle kereskedők egész serege jelenik meg a város határában, hogy a betegeknek portékáikat felajánlják. A szegény sorsból ide kerültek egész könnyen bele is szoknak ebbe az életbe, de a gazdagok már nehezebben törődnek bele sorsukba. De azért újabban, amióta rendszeres lelki gondozásban is részesülnek, alig fordul elő közöttük öngyilkosság, ami azelőtt szinte napirendea volt.

A telep kórházaiban dominikánus nővérek látják el a betegek gondozását, míg a gyógykezelést és a lelki vigaszt a szaléziánus rend papjai nyújtják.

Sokat nem lehet tenni értük. Legfőbb gyógyító faktor a megfelelő hőmérséklet, ezenkívül csak a sebek gyors terjedésének megakadályozásában merül ki az ápolás. Újabban egy felső Birmában tenyésztő fa magának olajával érték el ezen a téren a legjobb eredményeket. Az ápolásban legújabbban a Leprás Nővérek kongregációja is segítkezik. Rettenetes önfeláldozó munka ez. Aki erre vállalkozik, lemond arról, hogy valaha az emberek közé visszatérjen.

Önként száműzik magukat ezek a névtelen hősök, akik előbb-utóbb maguk is megkapják a szörnyű kórt és legtöbbször fiatalon halnak meg.

Agua de Dios temetőjében közel hétézer leprás alussza örök álmát.

A betegek szórakoztatásáról is történik gondoskodás. Van könyvtárak, mozijuk és műkedvelő színelőadásokat, táncmulatságokat is rendeznek. Zenekaruk kitűnő játékát legutóbb helyszínről a kolumbiai rádiótársaság is közvetítette. Tehát még sem annyira kitaszítottai a társadalomnak.

DARVAS GABOR:

„Mindent meggondoltam és mindent megfontoltam...”

Regény

[19]

Estéinket nagyon sokszor ott töltöttük nála. Ott ismerkedtünk össze a többi valjevői visszahagyott orvossal is. Dr. Bedő, dr. Szilágyi, dr. Gerő valamint Pavlovics főorvosok sűrűn fordultak meg nála. Büszkén mutogatta a kórházat s orvostársainak őszinte hámulatát vitta ki.

Dr. Pavlovicsnal is az egyik ilyen estén találkoztam Vass főorvosnál. Először mióta a Petikuban elváltunk. Őszinte hálával köszöntünk meg mindent, amit értünk tett, s ő láthatólag örült, hogy a bajt sikeresen usztuk meg.

Az esték rendszeren beszélgetésekkel kezdődtek. Mindenki elmondta saját élményeit. Az orvosok legnagyobb része a szerb kórházakban teljesített szolgálatot. Ők inkább érintkeztek a világgal. Ők hozták a legfrissebb híreket: hol jót, hol rosszat. Vitakoztak a háborúról, s a befejezés reménytelenségéről. Közben egy üveg lyuta rakija is került valahonnan. A jó öreg pálinka. Ez kell. Ez a fogság legjobb vigasztalója...

Eleinte papír stanciliból csináltunk poharat, míg Gyurka leleményes gondossága egy tizenkétszemélyes service-szel meg nem lepte a társaságot. Igaz, eszeréből volt, de nem kellett minden pohár után másikat csinálni.

A hangulat hamar felszökött s a nóta is fel-fel csendült. Dobi szépen énekelt. Később találtunk még egy csalogányt. Ujka szabó személyében. Amint kitűnt nemcsak énekelni, de inni is jól tudott. Tehát ivott is, énekelt is.

Gyurka nagyon szerette a zenét, maga is szépen hegedült. Dobival, — aki szintén

jó muzsikus volt — sokat beszélgettek a zenéről. Minden zeneszerzőt, minden énekest vagy énekesnőt ismertek. Ez utóbbikat persze sokkal jobban. Öröm volt hallani, mikor véleményeiket nagy nehezen közös nevezőre hozták. Részletesen boncolgatták Wágnert épen úgy mint Beethovent, Meyerbeert, Bachot, Griegot, vagy Lisztet. Ha az egyik dudorászni kezdett, abból bizonyosan zenetanulmányi párba j keletkezett.

Egy délelőtt Gyurka izgatottan jött hozzám:

— Nézd mit vettem — szolt s egy hosszúkás batyut kezdett kibontani. Egy hegedű volt. Egy szerb katonától vette tíz dinárért.

— Nagy pénz — mondom neki — de igazad van. Nemesak bablevesből él az ember...

Gyurka tekintetével dédelgetve simogatta a hangszert. Elég kopott volt, de meg volt mindene. Még a hurok is megvoltak hiánytalanul. Csak a vonó volt rossz állapotban. De ez is csak másnapig, amikorra Jóska egy fél lófarkat csupált ki valahol vonószőrnek.

Ezentul az összejövetelek még hangulatosabbak lettek. Gyurka fáradhatatlanul játszott a szebbnél szebb melódiákat. Inni nem ivott soha: Ő a zenétől részegült meg. Egy szép részlet elbűvölte s valósággal másikk világba ringatta.

Nappal pedig folyt a munka serényen. Vass főorvos nem állt meg a megkezdett uton: Napról-napra újabb kívánalmakkal állott elő. Gyurka gondja volt a terveinek kivihető formát adni. Talált is megoldást mindenre. Csak ágyneműt nem tudott beszerezni, pedig most arra lett volna a legnagyobb szükség. A legtöbb beteg a hosszú fekvéstől sebesre fektette egész testét a kemény deszkákra.

Ez a feladat ennek következtében végleg dr. Vassra maradt. Egy napon halálmevető hősiesség udvarlásban találtam: Az angol misszió egy néhány hölgytagja látogatott el hozzá. Magas sovány nők élénken csillogó értelmes szemekkel. Egy sem lehetett több harmincnál habár egynemelyiknek fejét már teljesen ősz hajkorona övezte, a-

mely érdekesen élénk kontrasztot adott különben fiatalos lényükkel. Dr. Vass végig vezette őket a kórházon.

Hogy részvét volt-e ami idevezette őket, vagy Vass doktor csinos külseje és lebilincselő lénye, nem tudom. Nem szép dolog feszegetni dolgokat amik nem tartoznak ránk. Soha nem is kérdeztem. Anyai bizonyos, hogy e naptól kezdve sűrűn jött egy-egy küldemény. Hol szalmazsákok, hol finom gyapjutarakók, majd fehérmű, kötszer s egyebek. Különleges, drága, sehol be nem szerezhető gyógyszert is küldtek nem egyszer.

Ennek volt köszönhető, hogy rövid időn belül teljesen átvedlettünk. A rendszeres tisztálkodás, a folytonos fertőtlenítés lassan teljesen kioldotta a tetűket is. A padlót naponta kétszer is felmoshattuk, sőt szappant is kaptunk jócskán. Egynéhány hajvágó és borotvaeszköz is küldtek, s a betegek rendes emberi formát kaptak. A borbélyok napokon keresztül dolgoztak. Haját, szakállát kivétel nélkül mindenkinek lenyirták, borotválták. Az emberek, akik egymás lompos képéhez voltak szokva, nem ismertek egymásra.

A tisztaság bevonulásával arányosan csökkent a halandóság is. A súlyosak közül még mindig pusztultak el szép számmal, de a halálesetek száma megközelítőleg sem volt annyi, mint azelőtt.

Már-már azt hittük, hogy teljesen rendbe jövünk rövidesen, mikor Szőke szakaszvezető érdekes felfedezést tett saját magán.

— Nézze csak — szolt hozzám, milyen véres a foghúsom a fogam tövében. Azonkívül fáj is, s az összes fogaim mozognak.

— Biztosan a tejfogait veszti el — mondom neki kötekedve, de azért megnéztem.

— Csakugyan — mondom — olyan mintha éles fogkefével dörgölte volna...

— Az ördögbe is, hiszen nincs is fogkefém!...

Nem tartottam ugyan a dolgot olyan fontosnak, de mégis felhívtam rá dr. Vass figyelmét a másnapi vizitánál.

Ő azonban nagyon figyelmesen nézte egy darabig.

(Folytatása következik)

**Ha PYRAM-pasztával kezeli cipőjét,
Mindenki csodálja annak tükörfényét.**

**Használja hát Ön is! Mert azt be kell látni:
LYEN pasztát többet nem lehet találni!**

Utazáshoz,

tartózkodási engedélyhez, házasságkötéshez, honosítás, visszahonosítás, illetőséghez szükséges hatósági valamint egyéb magánokmányokat külföldi megbízás alapján Magyarország területéről gyorsan és pontosan beszeresz és rendeltetési helyére juttat

SZEKÉR ANDRÁS

nyugalmazott miniszteri tanácsos hatóságilag engedélyezett okmánybeszerző irodája
BUDAPEST, VIII. Kisstáció u. 9. földszint 1.
Válaszbélyeg. 4256

PARK SZANATORIUM

Szobotica, Ivan Antunovičeva 21
A vasúti park közelében Interurban telefon 70

A dunabánság legmodernebb

GYÓGYINTÉZETE

sebészeti, szülészeti, nőgyógyászati, bel- és idegbetegtek részére. Allandó orvosi felügyelet.

A fővárosi mintára épített és berendezett szanatórium ellátási díjai rendkívül mérsékelték

A különböző betegségek számára külön klinikai osztályok szabad orvosválasztás mellett.

Betegszegélyző tagjainak külön árendéjémeny!

Röntgen. Diatermia. Kvarc. Sollux. Villanykezelés.

Kérjen prospektust! Narkózisok Arventinnal beöntés utján minden kellemetlen mellékhatások nélkül. 5471

Az ideo szezon legujabb, legdivatosabb és legizlésebb eredeti bécsi mintái megérkeztek, ugymint: storr, függöny, miljö, futó, falvédő, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és ruhaminták, melyeknek előnyomtását, valamint kidolgozását jutányos áron eszközölm.

Kézi és géphímző terem. Gombáthuzás.

Azsúrozás, endlítés, szmirna szőnyegek nyírása, divatos csipkék és mindennemű kézimunka kellékek olcsó áron beszerezhetők

NAGYFEJEŐ

kézimunkaüzletében
NOVISZAD, KRALJICA MARIJA UT 2
(az új hidhoz vezető út)

Kovács fest, tisztít! Sombor, Kralja Petra 2

I. rózsaburgonyát

fehér- és Woltmanrózsaburgonyát, takarmányburgonyát, babot, szilvát, almát, diót és I. RÉTISZÉNÁT legjobban és legolcsóbban szállít

LEDERER JENŐ bank és biz. üzlete, főzölék és gyümölcs kivétel
NOVISZAD, Vilsonov trg. Tel. 22-14. Raktár Temerinska 38. Tel. 30-15

12 havi részletfizetésre is kaphat Philips rádiókat

világmárkás gramfonokat és legujabb sláger lemezeket!

Zongorák

pianinók, harmoniumok, vonós- és fuvóhangszerek, teniszverők és labdák olcsóbb, mint bárhol

TRUPPEL hangszer műtermelben
Noviszad, Duna ucca 17
Telefon szám: 26-69

Üzembem megtekinthető

28-30 HP stabil szivógázmotor generátorral, Jindrich deráló, kötő, transmissiók, szíjtárcsák stb. eladók

Gausz János

Noviszad, Futoski put 66.

LENKEY IMRE ÉS FIA GOLGOTA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

Noviszad, Uspenszka ulca 12. szám.

Temetések rendezését a legolcsóbbtól a legnagyobb igényeknek is megfelelően, dísz és modern villanyvilágítással, vállalunk, exhumálást, szállítást a legolcsóbb árban. Nagy raktár saját készítésű koporsókban, koszoruk és szemfedeleket. • Azonkívül raktáron tartunk butort, vállalunk mindennemű asztalos munkát kedvező fizetési feltételek mellett.

A haladó gazdálapja

A MUNKA

Megjelenik hetenkint egyszer 20-24 oldalas terjedelemben.

Előfizetési díja egész évre 80 dinár.

Mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal.

Subotica, Knjaza Mihajla ul. 2.

Tisztelettel értesitem Noviszad és környéke közönségét, hogy fehéremű-tisztító intézetemet a

legmodernebb vasaló- és fényezőgépekkel felszereltem

miáltal módomban áll az igen tisztelt közönség igényeit a jövőben még gyorsabban és pontosabban kielégíteni.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kérve

KAPMAYER MIHÁLYNÉ

Keresek vidéken géperőre berendezett tisztító intézete gallór gyűjtőket
NOVISZAD, Futoski put 43. 4622

ELADÓ

rendkívül olcsón egy jól bevezetett kis

KÉZIMUNKA ÜZLET

és fehéremű varroda teljes előnyomda felszereléssel, berendezéssel és egy varrógéppel

Eisler Béláné

Futoska 29. 4673

Praktikus újdonás!

Vendéglátó! Házasságok!

A szabadalmazott

gyorsított

bármilyen

hust néhány

perc alatt

teljesen megsüt. Megtakarít zsírt, időt és fáradságot.

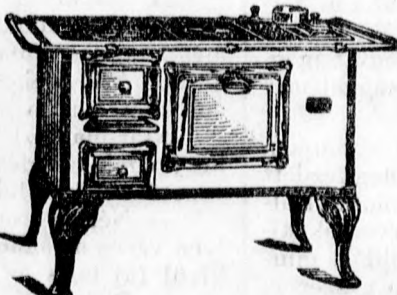
Ára csak 25.- dinár

Kapható minden vaskereskedésben

Jegyezze meg:

LEGJÓBBAN VÁSAROL

NISEVICS SZAVA

HÁZI- ÉS KONYHAFELSZERELÉSI ÜZLETÉBEN, MERT ENNEK VAN A LEGRENDEZETTEBB RAKTÁRA!

Noviszad, Kralja Petra ulica 10.

TŰZHELYEK,

KÁLYHÁK 3242

fekete és zománczott kivitelben, továbbá

VADDISZNÓ

védjeggyel egy és kétféle kivitelben olcsón kiárusítom

KUSZLI GYULA

vaskereskedés
Noviszad, Temerinska ucca 6

Eladó

más vállalkozás miatt

HORGOS központjában elő-

sőrangú VÉNDÉGLŐ nagy

családi házzal, nyolcszáz

négyzetméter telőkkel, összes

melléképületekkel és gazdasági épületekkel, szép

kerthelyiséggel. Továbbá teljes vendéglői inventár

(bordók nélkül) kitűnő pánc

Teljes billiárd felszerelés.

Közvetlenül

GULASSA LÁSZLÓ

PALICS 5561

Naptár árusítók figyelmébe!

A KÖZKEDVELTSÉGNEK
ÖRVENDŐ

REGÉLŐ BÁCSI MAGYAR CSALÁDI ÉS MAGYAR GAZDÁK NAPTÁRA

elkészültek és e hó folyamán szétküldésre kerülnek Megrendelhető a kiadónál

Farkas és Dürbeck nyomdában
Noviszad, Željeznicka ul. 30.